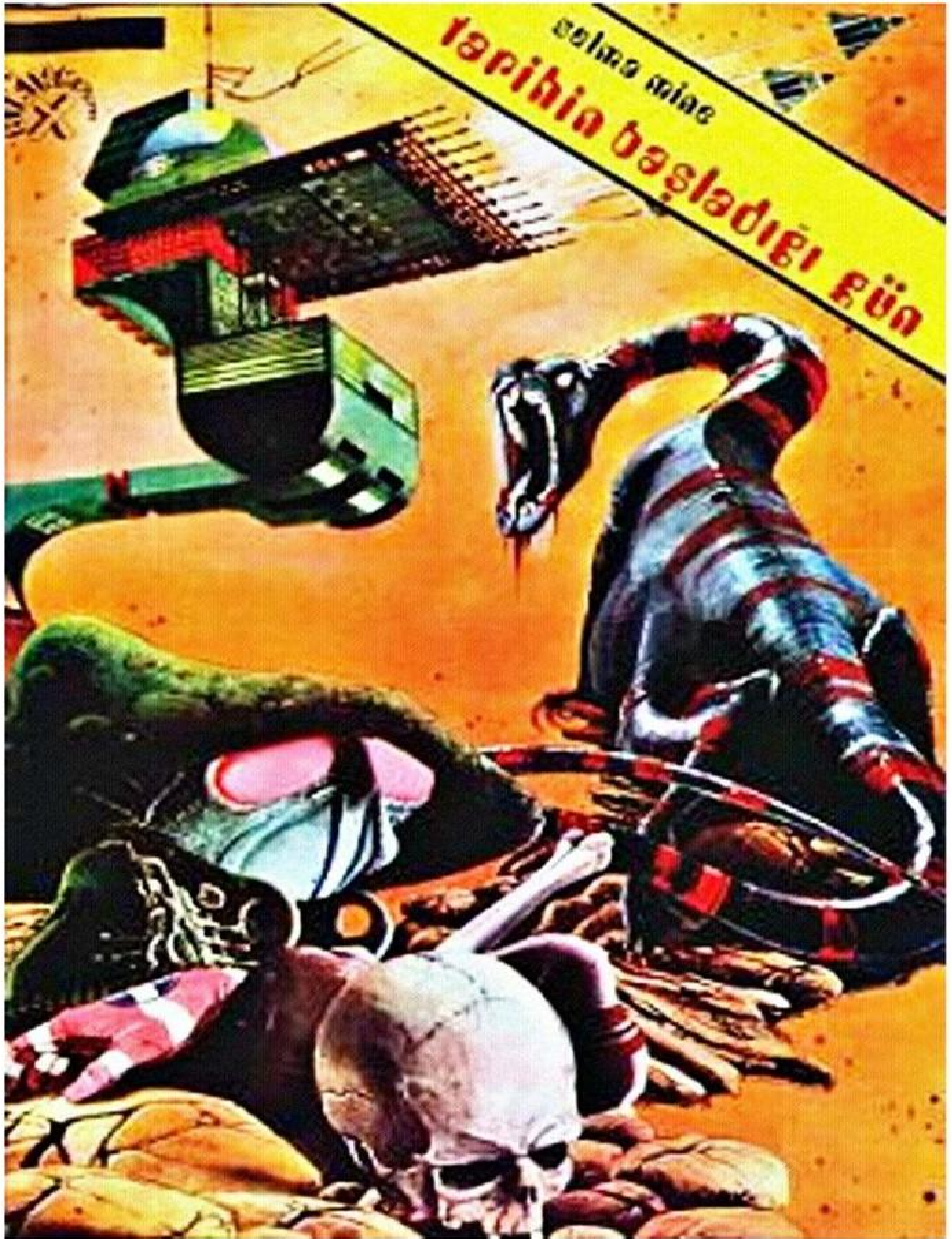

selma mine
tarihin başladığı gün

X-BİLİNMEYEN
bilim-kurgu yayınları – 1

tarihin başladığı gün

selma mine

Selma MİNE

TARİHİN BAŞLADIĞI GÜN

TARİHİN BAŞLADIĞI GÜN
Selma MİNE

X-Bilinmeyen
Bilim-Kurgu Yayınları
Bilim-Kurgu Dizisi : 1
Birinci baskı: Nisan 1979

Dizi Yönetmeni: Gürses ÖNER
Dizgi, Baskı: Özdemir Basımevi
Kapak Baskı: Cem-Zi
Yayın Hakkı: X-BİLİNMEYEN
Bilim-Kurgu Yayınları
P.K.: 40 Kızıltoprak . İSTANBUL
Posta Çeki: 102008

Evrenin sonunu getirecek bir formül... Evrene yayılma amacı güden resmi makamlara bunu vermekten kaçınan bir bilgin... Tutuklular için hazırlanan yeni yeni gezegenler; birer deney hayvanı gibi kullanılan suçlular. Ve tüm bunların ötesinde gerçek «sonsuzluk» kavramını sürdüren, evren düzeninin bozulmasına izin vermeyen bir yaratık!

«Yeni gelen çok farklıydı. Kendi benzerinin ilk kez sudan çıkıp yaklaştığı gibi... ıslak ve çıplaktı! Kahverengi gövdesi pırıl pırıl parlıyordu. Çok biçimli ve güzeldi.

«— Siz kimsiniz? diye homurdandı, Şumni.»

«— Ben?.. Her gezegende, başka bir ad taşıdım şimdiye dek! Buradaki adım... hiç önemli değil! Çünkü beni çağıracak bir akıllı yaratık yoktu, çevremde!..»

Gece, küçük gezegenin bir yüzünü yumuşak gölgelere sarıp sarmalamıştı. Uzay boşluğunu dolduran sayısız yıldız, dağlardaki kristal yataklarında yansıyor; hareli ışıltılarla gölün üzerinde bir kez daha görünüyordu. Bitki örtüsünden yükselen buğu, kıraç arazide, yapışkan bir ıslaklık bırakıyordu.

O, her zamanki yerindeydi. İri gövdesi, göle bakan yarın üzerinde, belli belirsiz seçiliyordu. Suya vuran gölgesi şekilsizdi. İri bir taş, bir kaya, ya da işlenmemiş bir dağ kristali sanılabilirdi. Oysa, bulutsunun epey kıyısında kalan bu küçük gezegende, O'nun nasıl bir şey olduğunu tanımlıyabilecek akıllı bir yaratık yoktu. O halde, herhangi birşeye benzeyip benzememenin ne anlamı olabilirdi?

Kendi kendini ölçüp biçmek ise, daima O'na rahatsızlık vermişti. Üç boyutlu yaşama geçeli beri, evrenin dolaşmadığı yeri kalmamıştı. Birçok şey algılamış, birçok olay yaşamıştı. Şimdi yalnızdı... bundan memnundu da. Hiçbirşeye bağlı değildi. Bir başka boyuta geçene dek, küçük gezegeni son durak olarak benimsemişti. Zamanın dışında, bedenini ona uydurmadan sadece düşünerek yaşıyordu. Belki de sonsuza dek, kıpırtısız, olduğu yerde kalacaktı.

«Sonsuz nedir?» diye düşündü. O'nun için «Sonsuz» yoktu! Bir başka boyut, bir başka evren vardı. Sonra gene sayısız yaşam şekilleri... Derken bir başka boyut... bir başka evren... İstediği anda, istediği boyut ve istediği evren!...

Sıkıldığı, evren ve boyutlardan bıktığı zamanlar da, küçük bir dinlenme köşesi... hepsi bu!

Bir süredir, aklını birşey kurcalıyordu. Evrenin birçok yerine dağılan akıllı yaratıklar, burada neden yoktu? Onların oluşu kadar, olmayışı da kendisini rahatsız ediyordu. Saçma sapan davransalar da, son derece ilkel düşünseler de... bulundukları yerde birşeyler yapmaları, O'nun hoşuna gidiyordu. Belki, kendi aklı ile onları sınadığı zamanlar, eğleniyordu bile.

Şekilsiz bedeninin üst kısmından çıkan iki geniş ve ince kanat, ortamı devamlı algılıyordu. Bunlar, düşünce perdelerini ayarlıyor; görme ve duyma görevlerini de yerine getiriyordu. Ayrıca bulunduğu yerden, geçmişte ve gelecekte olanları, rahatlıkla kavrıyabiliyordu. O'nun için, zaman içinde sonsuz gelecekten sonsuz geçmişe doğru akan herşey olağandı, bilinendi.

Küçük gezegene geldiğinde, kendine bu yükseltiyi seçtiğinde, yakınlarda canlı izlerine rastlamıştı. Fakat kalıntılar, çok kısa sürede silinivermişti, yüzeyden. Gezegenin bağlı olduğu sistemin yıldızı, kozmik

fırtınalar geçirmişti. Öyle ki, ışınımı uzun zaman devam etmişti. Bitkiler, böceksiler ve diğerleri yaşamlarını sürdürmüşlerdi. Ama akıllı yaratıklar...

«Aslında akıllı yaratıkların beden yapıları güçsüzdü» diye düşündü. «Nedense, evrenin çok yerinde, akıllı yaratıklar dayanıksız oluyorlar! Uygarlığı geliştirme yolunda gösterdikleri çabayı, kendileri için uygulamıyorlar. Gereksiz bir çaba ile, kısır fikir tartışmalarına girişiyorlar. Bu da onların sonunu getiriyor. Çünkü her tartışmanın sonu, bölünme ve çarpışmalara yol açıyor. Bu da giderek, soylarının tükenmesine yol açıyor...»

O, gene de, akıllı yaratık soyunun tüm evrene yayılmakta gösterdiği çabaya hayrandı. Onlarla çok ilişkileri olmuştu. Aralarında yaşamış, onları her yönleri ile tanımıştı. Bu uzak gezegene, belki de onlarla tartışmaktan bıktığı için kaçmıştı! Şu anda, bu dinlenme çekilişinin, gerçek bir kaçış olduğunu, kendi kendine itiraf edebiliyordu.

«Aslında, kısa süre içinde, buradaki akıllı yaratık soyunun tükeneceğini biliyordum!» diye düşünmeye devam etti. «Beni rahatsız etmiyecekler, kimliğimi araştırmıyacaklar... yaptıklarıma ve yapacaklarıma karışamıyacaklar... Ama, ne zamana dek?... Burayı yeniden keşfedeceklerini ve yeni bir uygarlık başlatacaklarını görüyorum. Gene rahatımı kaçıracaklar...»

Buna rağmen, akıllı yaratıkların küçük gezegene gelmelerini istiyordu. Sayısız geceler boyu, bütün muzırlıklarına rağmen, onları özlediğini farkediyordu. Hele, uzayın boşluğunu dolduran sayısız yıldızın ışığı gölün yüzüne vurdukça... Sonsuz gezegendeki sonsuz yaşamı algılayabiliyordu. Ve bir gün... hem de pek yakında... geleceklerini biliyordu!

Dörin, kapalı tutulduğu dar bölmede, huzursuz huzursuz kıpırdadı. Pentu Yargı Kurulu'nun verdiği kararı uygulamak üzere, bulutsunun dışına çıkmıştı uzay gemisi. Suçluları, suçlarının derecesine göre, belirli yerlere bırakacaktı. Bu arada, cezalarını çekmiş suçluları da topluyordu, geri götürmek için.

Dörin :

— Suçlular! diye homurdandı. Neye göre, kime göre? Hangi yasalara göre? Yasaların doğru olduğuna beni kim inandırabilir? İşlemediğim bir suçtan dolayı... yasalar benim suçsuzluğumu saptıyamıyorlarsa... o yasalar... gerçekçi değildir!

Manyetik dalgaları sadece koruyucuya göre ayarlanmış duvar saydamlaştı, içeri bir robot girdi. Görünümü öylesine pentulu yaratıklara benziyordu ki, onun makine olduğu zor anlaşılıyordu.

Pentuluların çıkardığı homurtularla konuşmaya başladı:

— Yargı Kurulu'nun kararını uygulamak üzere yola çıkan uzay gemisi, suçlu Dörin'i, bulutsunun dışında, yeni bulunan bir gezegene bırakacaktır.

Dörin, yerinden fırladı:

— Yargı Kurulu'nun kararını kabul etmiyorum!

Robot koruyucu, programlandığı gibi, sözlerine devam etti:

— Gezegen, zaman göstergesine göre kısa süre içinde algılanmıştır. Yaşam koşulları, Pentu'ya benzemektedir. Eskiden, üzerinde akıllı yaratıkların yaşadığına dair izlere rastlanmıştır. Bağlı bulunduğu yıldızın zararlı kozmik ışınımları kalmamıştır. Yeniden hayat kurulabilir bir düzeye gelmiştir.

Dörin, hiddetle arkasını döndü:

— Ne önemi var! diye tısladı.

Koruyucu, ona bilgi vermeyi sürdürüyordu:

— Dört zaman dilimi içinde, küçük gezegene varmış bulunacağız. Yeni keşfedildiği için, oraya sizin kot numaranız verildi.. C-Y-Z3... Ceza süreniz bitene dek, ortamın en uygun yerinde barınmanız için gerekli araştırmalar yapılıyor. Biraz sonra, ulaşım, kanalına gireceksiniz, istediğiniz birşey var mı?

Dörin, robotun üzerine atlamak üzereydi.

— İstediğim şey?... Suçsuzum... Bunu saptayın! Gerisi önemli değil!

Robot, sakin sakin yanıt verdi:

— İsteğinizi gemi yöneticisine duyuracağım! Ulaşım kanalına geçiş için hazırlanınız!

Dörin, bir hareket yaptı. Geç kalmıştı. Makine Pentulu, yeniden saydamlaşan duvardan geçti; gözden yitti.

Dörin kollarını kavuşturdu, bacaklarına doladı. Tortop oldu, oturdu. Öylece, kendinden geçmişçesine, boş madensel-plastik duvarları seyretti. Artık herşey bitmişti. Bunca çabası... uğraşısı... o denli kolay yıkılmıştı ki... Pentu'ya yeniden döndüğü zaman...

— Pentu'ya dönebilecek miyim? diye söylendi hırsla. Dönmeme izin verecekler mi? Yoksa bu labratuvarda deney hayvanı mı olacağım. Hiçbirşeyi, bıraktığım yerden sürdürmeye izin vermeyecekler. Yasalara ters düşen bir pentulu için... yaşam bitmiştir artık!

Kalktı. Aynı anda, zaman göstergesi çınladı. Tavanda bir pano kaydı. Ulaşım kanalına ait aygıtlar göründü.

— Suçlu C-Y-Z3... aynı kot numarası ile elektronik beyinlerce saptanan gezegene inmeye hazırlanın! Burada kalacağınız 12 Pentu yılı boyunca, bizimle haberleşmeniz için yanınıza bir aygıt veriyoruz. Bir de, kendinizi korumanız için silah!

Dörin, öfke ile başının üzerinde yanan ışıklara baktı Ses, onların bulunduğu panodan odaya yayılıyordu. Yargıçlardan birine ait olmalıydı.

— Ben suçlu değilim! diye kükredi.

— Yasalara karşı gelmeyiniz!

— Yanlış karar veren yasalar, gerçek sayılmaz!

— Size göre yanlış karar... Unutmayın ki, yasaları değerlendiren yargı kuruludur!

— Yargı Kurulu'na da inancım yok!

Ses, onunla tartışmaktan çekinircesine sustu. Elektronik beyin, suçlunun hazır olup olmadığını denetliyordu. Tüm sinyaller, olumlu işaret verdiler.

— Son dileğim size iletildi mi? diye sordu Dörin.

Ses onu yanıtladı:

— Evet... fakat, yapabileceğimiz birşey olduğunu sanmıyorum!

Suçlu, bu kez öfke ile bağırdı:

— Öyle ise, alay edercesine sormayın son isteğimi... Bu gezegen, benim ölüm yerim de olabilir. İlerde, suçsuz yere bir pentulunun öldüğü anlaşılırsa... Bu, Pentu yasalarının geleceği için iyi olmaz sanırım!

Yargıç sakindi. Zaten öfkelenmesine de gerek yoktu, çünkü C-Y-Z3 kotu ile anılacak gezegene inecek kendisi değildi. Yargı Kurulu'nun suçlu bulduğu biriydi. İster bir bilgin, ister bir üretici veya tüketici... Kimliği önemli değildi!

— Gerekli aygıt ve silahınız arkanızdan ışınlanacaktır. Yolunuz acık olsun!

Dörin, yukardan gelen ışınların, üzerinde yoğunlaştığını hissetti. Bedenine, garip bir serinlik yayılıyordu. Çevresi, yavaş yavaş silinmeye başladı. Dörin, herşeyin başından beri... ilk kez korktuğunu farketti. Bedeni ürperiyor muydu, yoksa ulaşım ışınlarının etkisiyle mi bu hale gelmişti?

Ortam yeniden canlanmaya başladı. Çöle benzer bir düzlük, ufka doğru uzanıyordu. Ayağının yere değdiğini hissetti, fakat bu pek kısa sürdü. Çünkü görüntüler, yeniden bulanıklaşmıya başlamıştı.

Dörin :

«Aygıtlar bozulmuş olmalı!...» gibilerden birşeyler düşündü. Korkusu daha da artmıştı. Fakat uzun sürmedi. Ortam değişmişti. Demin gündüz ortası olmasına rağmen, şimdi geceydi, Bodur, şekilsiz bitkilerin çevrelediği bir göl kıyısında duruyordu. Ötede kristal ışıltılarla hareli renkler saçan yüksek dağlar vardı.

Bilinçsiz olarak başını kaldırdı, göğe baktı. Uzay gemisini seçmeye çalıştı. Yıldızların pırıltıları ve gezegenlerin donuk ışıkları... Başka birşey yoktu.

Endişeyle çevresine bakındı. Uzay gemisindekiler, ona ikinci bir ceza vererek, gezegenin karanlık yüzüne mi göndermişlerdi.

— Yasalar! diye kükredi. Yasalarda bu da yoktur! Ama, yasaları gerçek anlamıyla değerlendiren kim?

Haberleşme aygıtının yanında belirmesi biraz uzun sürdü. Dörin, gemidekileri bir kez daha azarlamak için onu kaptı. Düğmelerini kurcaladı.

— Bu davranışınız yasalara aykırıdır! diye bağırdı. Beni karanlığa terketmenizin anlamı nedir?!

Aygıttan gelen ses, son derece zayıftı. Zar-zor duyuluyordu:

— İletici beyin bir hata yapmış olmalı, istemimiz dışında, gezegenin öte yanına düştünüz. Sizi, aydınlık yüze çekmeye çalışalım. Yerinizden kımıldamayın. Elektronik beyinler, durumu saptamaya çalışıyorlar!

Dörin’in biraz önceki korkusu, müthiş bir öfkeye dönüşmüştü. Neredeyse, haberleşme aygıtını parçalıyacaktı.

— Silahımı göndermeyi de unutmayın! dedi.

— Silahınız çoktan gönderildi...

— Öyle ise, neden bana ulaşmadı?

— İnceleniyor!

Dörin, kıpırtısız beklerken, çevresini gözden geçiriyordu. Göle bakan yar, ağaçlar... yer yer pırıltılar yansıtan kayalar...

— Aygıtlar çalışmıyor! dedi ses, yakınırcasına. Çevrenizde, bilgisayarların çözümleyemediği bir manyetik alan oluşmuş. Ulaşım ışınları, sizi etkilemiyor!

Dörin :

— Peki, şimdi ne olacak? diye sordu.

— Yapacağımız birşey yok! Elektronik beyinlerin, ulaşım ışınlarını çalıştırdıkları andan beri, cezanızı çekmeye başlamış bulunuyorsunuz! Zaman göstergesi, 12 Pentu yılının, geriye doğru sayımına başladı. İyi şanslar dileriz!

Dörin, olduğu yere çöktü. Öfkeden kıpırdıyamaz hale gelmişti. Bir şey yapamamak, onu büsbütün mahvediyordu. Biraz ötesinde şekillenmeye başlıyan silaha doğru uzandı.

Aynı anda, duyu merkezi bir uyarı aldı.

«Hayır!... Doğru değil!»

Dörin, ürkek, çevresine bakındı. Ne demek oluyordu bu?

Dikkatle gölü, yarı, ağaçlığı, dağı ve dorukları gözden geçirdi. Beyin dalgaları yolu ile kendisine seslenebilecek hiçbir canlı görmüyordu. Yoksa... tek başına kalmanın verdiği korku, kendisine belirsiz ses ve görüntüler mi imgeliyordu?

Silahı aldı, belirsiz yönlere doğrulttu.

— Kim var orada? diye bağırdı.

Oysa görünürde kimse yoktu. Ve Dörin’in bulunduğu boyutlar içinde görünmesi, bilinmesi de pek zordu.

Gece yumuşak ve sakindi. Doğanın kendi seslerinden öte, yabancı bir fısıltı bile duyulmuyordu. Dörin, yavaş yavaş sakinleşti. Kollarını kavuşturdu, bacaklarına doladı. Tortop oldu. Gözleri göldeki yansıyan yıldızlara dikili, gün doğuşunu beklemeye başladı.

Gemi Yöneticisi, elektronik beyinlerden gelen verileri incelerken, düşünceliydi. Biraz önce aygıtlar, ulaşımdaki hatanın nedeni üzerinde programlanmıştı. Sistemler, son derece düzgün çalışmışlardı. Işınlama bölgesinde ve Işınlama anında, hiçbir terslik yoktu. Çünkü Dörin, ilk saptanan yere inmişti. Sonra... beklenmedik birşey olmuştu. Ulaşım aygıtının süzgecinden geçen başka ışınlar, suçluyu oradan koparıp almıştı.

Yanıp sönen gösterge ve görüntü perdelerinin karşısında, Yargı Kurulu Üyesi ile birlikte oturuyordu. Yargıç, onun kadar kaygılı değildi, bu konuda.

— Ona gerçeği söylemek zorunda kaldım! dedi Gemi Yöneticisi. C-Y-Z3 gezegeninde geçmişe ait uygarlık kalıntılarına rastlamıştık. Fakat şu sıra, orada ne akıllı bir yaratık izi bulduk; ne de onların çalıştırabilecekleri herhangi bir aygıt!...

Yargıç, önündeki verilere bir göz attı:

— Dörin ile ilişkimizi yitirmeyeceğiz. Gezegen hakkında faydalı bilgiler edinirsek; ilerde bize yararı dokunur. Hiç değilse... birçok bilimsel deneyin gerçekleştirilebileceği bir yer olur!

Gemi yöneticisi, başka türlü düşünüyordu:

— Gerçekten, bir suçluyu, yeni keşfedilen bir gezegene göndermek de... bir bakıma bilimsel deney olmuyor mu?

Yargıç onu doğruladı:

— Uzak gezegenlere sürülenler, aslında ölüm cezasına çarptırılanlardır. Pentu'da böyle bir ceza uygulanmıyor artık. O zaman, yaşamlarını bilimsel deneylere adamaları, yasalarla belirlenmiştir. Hem sonra sağlam ve yeni keşiflerde bulunmuş olarak dönmeleri; onları önemli kişiler durumuna da sokabilir.

Yönetici, bilgisayarları denetlerken;

— Çoğunun... yeni koşullara dayanamadıkları bir gerçek... diye karşılık verdi.

— Bilim uğruna... Böyle kabullenmek gerek... Yasalara göre...

— Gerçekte Bilgin Dörin... yani C-Y-Z3, suçlu muydu? diye onun sözünü kesti, yönetici.

Yargı Kurulu üyesinin sesi sakindi:

— Yargı Kurulu, kanıtlara göre... en doğru kararı vermiştir.

— Kanıtlar, gerçekten doğru mudur? Bilgisayarlar, bir yanlış yapamazlar mı?

— Hayır, yapamazlar!

— Ama biraz önce yaptılar?! Buna hepimiz tanığız!

Yargıç yanıt vermedi. Şu anda, ikisinin de aklından aynı şey geçiyordu. Bir ses, bir duyu, bir fikir... boyut kazanmışçasına, onları uyarıyordu... «Yeniden yargılanmak!»... Acaba?... Acaba, ona yüklenen ceza kadar, suçlu muydu? Yoksa, birtakım varsayımlar üzerine kurulu bir sistemin kurbanı mı olmuştu.

Onu yanıtlamak istercesine, Yargıç:

— Fakat bu gerekliydi! dedi. Yoksa... başka bilginler de aynı tutumu sürdürebilirlerdi.

— Bir örnek mi?... Belki...

Gerçekte, belki de bir örnekti... Bunu kabullenmek ve itiraf etmek bile zordu. Hatta, yasalara karşı gelmekti! .

Yargıç, isteksizce, konuyu açıklama gereği duydu, Gerçi, Gemi Yöneticisi, sadece uzay gemisinin yönetim işlemi ile uğraşırdı; ama gerektiğinde fikri alınan önemli bir askerdi.

— Dörin... değerli bir bilgindi, diye anlatmaya başladı, Yargıç. Pentu savunma donanması için çeşitli buluşları vardı. Bunların geliştirilmesi üzerine, aşamalarda bulundu. Fakat son zamanlarda, artık savaş gücü için çalışmak istemediğini açıkça söylüyordu. Çalışmalarını gizliyor, birtakım lüzumsuz şeylerle uğraşıyordu. Sonunda, önemli buluşlarını, gizlice, başka bilginlere açıkladığı öğrenildi. Dörin, Pentu yasalarını çiğnemişti.

— Diğer bilginlerin, bu işlemdeki rolleri nedir?

— Kendilerine, buluşların soyut açıklamalarını yapmış, fakat somut deliller vermekten kaçınmıştı. En önemlisi, formüller... bunlar, bir türlü bulunamadı. Diğer bilginlerin dışında, buluşlarını, yargılama sırasında bile açıklamadı.-

— Gerçekten de birtakım formüller olmalı mıydı? -

— Açıklamaların bir dayanağı bulunması gerekirdi.

Bilgin Dörin, sonucunu almadığı birtakım buluşları, nasıl ortaya dökebilirdi? Bunları yabancıların öğrenmesi ve bize karşı kullanılması, her zaman olanaklıydı. Biliyorsa, bunu bilim adına açıklaması; bilmiyorsa susması ve dilini tutması gerekirdi.

Gemi Yöneticisi;

— Kişisel bir savaş! diye fikrini açıkladı.

Yargıç, ona katılmadı:

— Biz, savaşçı bir soyuz! Pentu savunması ve evrene yayılma çalışmaları, yeni buluşlarla gerçekleşir. Bunun, hiçbir zaman aksamaması gerekir. Biz neden bilginleri yetiştiriyoruz? Yeni buluşlar getirsinler ve

Pentu’ya yararlı olsunlar, diye! Her bilgin, askerî gücümüzü arttırmak için, elinden geleni yapmalıdır. Yoksa hain sayılır Yasalar bunu gerektirir! Kişisel görüşlerin, bu düzeyde bir önemi yoktur.

Gemi Yöneticisi, yine de yetinemiyordu bu anlatılanlardan:

— Dörin’in buluşları... gerçekten var mıydı ki, gerçekleştirmediği savunuluyor?

— Elektronik beyinler, olması gerektiğini saptadı. Eğer bu...

— Elektronik beyinlerce, olasılık şansı, kaçta kaçtır?!

Yargıç, bu soruyu geçiştirmek için, görüntü perdelerine baktı. C-Y-Z3 gezegeni, hızla onlardan uzaklaşıyordu. Uzay boşluğunu dolduran öyle çok yıldız, gezegen vardı ki... C-Y-Z3, bunlardan hangisiydi?... Ancak 12 Pentu yılı sonra, elektronik beyinlerce yeri bulunduğunda ulaşılabilecek, yeniden görülecekti. Kayıtlara, suçlunun kot numarası ile geçen, belirsiz bir gezegendi, o.

Gemi Yöneticisi, başka bir soru ile, Yargıcı konuya çekti:

— Peki, buluşlarını nasıl gizleyebilir? Düşünce okuyan aygıtlar, denetim aygıtları... bunları atlatabilir mi?

— Buluşlarından biri de buydu, zaten! Bilginlerin dediğine göre Dörin, düşünce okuyan aygıtlara karşı, düşüncelerin boyut kazanması ve süzücülerden kurtulma yöntemleri bulmuştu. Bunları formüle etmiş, fakat açığa vurmaktan kaçınmıştı.

— İlginç!... O halde yargıçlar, bilgin Dörin’in, bilgilerini, kendi bulduğu yöntemle gizlediğini kabullendiler?!...

— Yasalara uygundur! Yasalar, akıldan geçenlerin, mutlaka Pentu geleceği ve savaş gücüne etken olmasını ister.

— Ama ya gerçek böyle değilse?... Dörin’in buluşu yoksa ve bilginler, birtakım varsayımlara göre hareket ediyorlarsa?

Gemi Yöneticisi'nin, bunu düşünmesi bile aslında tehlikeliydi. Çünkü yasalara ve Yargı Kurulu kararlarına karşı gelmiş oluyordu. Ama bu üst düzeyde ve yönetim bölümünde, konuşma serbestisi, belli sınırlara kadar vardı.

— Bilginlere de düşünce testleri yapılmıştır. Yalan aygıtları, onların gerçeği söylediklerini saptamıştır.

— Onun son isteği, düşünülecek midir?

— Gerek yoktur; çünkü bilgin Dörin, suçludur!

Gemi yöneticisi, belirsiz bir işaret yaptı. Önündeki görüntü aygıtlarına, sayısız düğmelere ve ibrelere baktı. Birşeyler homurdandı.

Bu sırada, bir robot içeri girdi:

— Tutuklu J-S-B6 nın ışınlanacağı gezegen için son hazırlıklar tamamlandı! dedi.

— İyi... J-S-B6 ya gidip, kararı bildir. Gezegene ışınlama, birazdan başlıyacak.

Görüntü perdelerinde sayısız şekillerde beliren yeni gezegen hakkında işlemlere geçmek üzere, kendi konularına daldılar. Dörin'in öyküsü, burada noktalanmıştı.

Dörin, gölün beyazımsı yüzeyinde bazı pırıltılar görüyordu. Bunların, yıldızların yansıyan ışınları ile bir ilişkisi yoktu. Herbir kıpırtı, titreşim, sanki birşeyler soruyordu, kendisine.

Doğruldu, gerindi... Kollarını birbirine doladı. Oturduğu yerde, bir süre ileri geri sallandı. O pırıltılar, sanki kendisini hipnotize ediyor, bir şeyler öğrenmeye çalışıyordu.

Sarı gözlerini kırpıştırdı. Kahverengi yüzünü buruşturdu. Belirsiz bir hareket yaptı. Davranışının anlamını kendi de bilmiyordu. Sadece, bir süre önceki korkusu geçmişti.

Gece'nin, onu korkutan havası dağılmak üzereydi. Sabahın, geceden gelen soğukla karışık ılıklığı, ağaçlığı dolduruyordu. Dörin, alışılmadık bir günün başlangıcına tanık olmak üzereydi.

O gölün üzerinde, sönen yıldızların parıltıları arasında, belli belirsiz kendi geçmişinin izlerini görür gibiydi. Birşey, onu anımsamaya zorluyordu. Belki de, kendi kendisini yargılamayı istiyordu. Burada tek başına olduğuna göre... artık rahatça düşünebilirdi.

Gülümsedi. Pırıltılı kayalara doğru bakıyordu, şimdi. Evet, onu duymalarına, incelemelerine, belleğini okumalarına ve yalan aygıtlarına oturtmalarına olanak yoktu.

«Silahım!» diye önünde duran aygıta baktı. Bunu, cansız bir gezegende -eğer tanımlamaları doğru ise- neye karşı kullanacaktı?

Sonra, başka bir fikir geldi, aklına. Burada, akıllı yaratıkların sonu gelmişti... Kozmik fırtına, zararlı ışınlar, onları yoketmişti. Ya hayvanlar, ya böcekler?... Ne tür bir yaşam biçimi olabilirdi, burada? Her şeyden önce, kozmik ışınların türünü bilmeliydi. Canlılara ne çeşit bir etki yaptığını anlamalıydı. Bunun için de birtakım aygıtlara ve labratuvara gereksinme duyuyordu. Bir silah ve haberleşme aygıtı ile, ne yapabilirdi?

— Bir deney hayvanıyım ben! diye bağırdı. Evet, tüm bilgim bir yana... Pentu yasalarına göre, yeni yerleşilecek gezegenlere, yaşam koşulları için gerekli bir yaratığım! Bu böyle... 12 Pentu yılı bekliyeceklerini sanmıyorum. Arasıra inceleme birlikleri göndereceklerdir... çünkü yasalar böyledir. Suçlu ölü ise başka... diri ise, deney sonuçlarını, bir bir açıklıyacaktır. Çünkü... Pentu yayılma yasalarına göre, bu gereklidir! Başka türlü, koloniler nasıl kurulabilir? Yeni yerler nasıl ele geçirilebilir?

Taze ölülerin bile, incelenmek üzere labratuvarlarda didiklendiklerini biliyordu. Eski cesetlerin kalıntıları dikkatle toplanıyor, kimyasal ayrışımları yapılıyor ve ölüm nedenleri, pek güzel bulunuyordu.

Dörin, kendini bir deney tübünde düşündü. Başını silkeledi. Sarı gözlerinde, derin bir umutsuzluk okunuyordu. Deney tübü değil belki... ama didiklenen bir ceset... Pentu'daki parçalayıcı hayvanların bir örneği değil miydi bilim adamları? Onun gövdesini sayısız aygıtlar için parçalara bölen birer canavar...

Belirsiz bir ses, «kurtulabileceğini de» muştuluyordu, ona. Dörin, olumsuz bir tavırla, kıpırdadı.

— Kurtuluş?... Evet, canlı bir deney hayvanı olarak, kafeslerde, bölmelerde, Pentu yıllarınca saklanacak ve incelenecek bir örnek... Ne türden olursa olsun, bir kurtuluş değildir, bu! Hiçbiri kurtuluş değildir.

Göldeki pırıltılar, şimdi başka bir soru yöneltiyorlardı, ona:

«Peki... değer miydi bütün bunlara, bilgileri saklamak?»

Dörin, kendini yargıçların önünde sanıverdi, birden. Yerinden fırladı. Hiddetle:

— Evet, değerdi! diye tısladı. Bu bilgilerin, Pentu savaşçılarının elinde ne denli öldürücü olacağı bir gerçekti. Bunu anlamıştım... Çünkü önemli olan sadece Pentu ve Pentulular değildi... tüm evrendi! Ve Pentulular, isteklerini yerine getirmek için, evrenin öbür yarısına, bu bilgilerle ölüm götürebilirlerdi.

«Hangi bilgiler?...»

Dörin, elinde olmadan, bilmediği bir gücün, kendisini yoklamakta olduğunu farketti. Bu, öyle birşeydi ki, tanımlamasına olanak yoktu. Sadece, birşeyler duyumlıyabiliyordu, o kadar!

«Keşfettiğim bilgiler... O formüller... bilginlere sözünü ettiğim konular...» diye düşündü.

Oysa, bilginlere böyle şeyler söylediğini, Yargı Kurulu'na bile anlatmaktan kaçınmıştı. Belki de rahatlamak için bir boşalımdı, bu. Artık, düşünce sınırlarına kayıt koymanın ya da perdelemenin bir anlamı var mıydı? Neye ve kime karşı?

«Yasalara göre suçlusun!» dedi göldeki pırıltılar, kıvıl kıvıl.

Dörin, yeniden öfkelendi. Bağırmaktan, neredeyse sesi kısılacaktı:

— Hayır... bir kişisel görüş ve yargıdır, bu! Yasalar böyle ister; ama benim görüşüm, bilgilerin ortaya çıkmasıyla evrenin bozulacağı ise... kendimi fedaya razıyım. Her zaman!...

Dörin, şimdi bu pırıltılardan ürktüğünü, hissetti. Orada, bilincini etkileyen gizil sırlar vardı. Düşüncelerini perdelemeye gayret etti. Yine kendi buluşu olan bu yöntem, yalan aygıtlarını bile yanıltabiliyordu.

Pırıltılar, ihtar edercesine:

«Unutmaya götüren bir perdeleme!» diye onu uyardı. «Hatalısın! Formül sence yeni keşfedilebilir... ama, tüm evrende, zaten bu biliniyordu. İlerde gereksinme duyulabilir... Unutma!»

Dörin, başını sekizer parmaklı elleri arasına aldı. Kahverengi çehresi, iyice gerilmişti:

— Hayır... kendim bile bilmemeliyim! Unutmalıyım... Çünkü ilerde kurtulursam... labratuvara alındığımda... 12 Pentu yılı, uzun bir zaman değildir... okuyabilir ve anlıyabilirler!

Sonra, inanılamıyacak birşey oldu. Gölün pırıltıları arasında, gezegenlerin, yıldızların, gökadaların ve bulutsuların sonuyla ilgili zincirleme formül beliriverdi. Sanki günün. ışıklarıyla birlikte, orada kısa bir an yazılıvermişti.

Dörin, dehşetle çevresine bakındı. Parıltıların gerçek sahibini ararcasına başını oynattı. Yarın ardındaki dağların hareli ışıkları yansımıştı oraya. Gündüzü muştulayan yıldızın ışınları, dağın üzerinde belirlemiş gibiydi, formülü. Orada apaçık, herkesin görebileceği şekilde... öylesine parlak...

Bilgin :

— Olamaz bu! diye mırıldandı. Korkunç... sanki, aklımdan geçenler düşüncelerim, orada boyut kazanıyor!

Formül, Yargı Kurulu, Yargıçlar dizili toplantı salonu... yargılanan Dörin... hepsi oradaydılar. Sonsuz kıpırtılar içinde, belli bir yaşam öyküsünü anlatır gibi, duruyorlardı.

Dörin, ellerini geniş yüzüne kapattı. Bir an öylece durdu. Yeniden göle ve dağlara baktı. Görüntüler silinmişti. Formül de yoktu, ortalarda. Hatta bütün bunlar... Dörin'in aklından da silinmişti. Düşünce perdelemesi ve unutma yöntemi, belleğini etkilemişti. Anlamsız gözlerle dağlara bakıyor ve neden hâlâ oraya bakmakta olduğunu kavramaya çalışıyordu.

Dörin, sarsak adımlarla dolaşıyordu, ağaçlıkta. Son derece yüksek bitkiler, nemli bir hava yaratıyorlardı. Dev palmiyeler, kibrit otları, eğreltiler... Hışırtılar, homurtular... Nerede olduğu belirsiz yaratıkların sesleri doldurmuştu, çevreyi.

Dörin, yürüyor, duruyor, yeniden yürüyordu. Burada neden bulunduğunu, nasıl varolduğunu bile çıkaramıyordu. Üzerindeki giysilere dokunuyor, kendi kendini inceliyordu, bir zamandan beri. Neydi? Nasıl oluşmuştu? Bilemiyordu.

Gün boyu, göl kenarında oturduktan sonra, dolaşmayı akıl edebilmişti. Akıl etmek? İçgüdü, belki daha doğru birşeydi; çünkü acıkmıştı! Yiyecek bulması gerekti. Nasıl?... Bu sorunu, şimdiye dek nasıl çözümlediği hakkında herhangi bir fikri yoktu. Zaten hiçbir fikri yoktu, hiçbirşey hakkında! Neyi düşüneceğini, nasıl ve ne tür düşüneceğini de bilemiyordu. Sonsuz bir boşlukta, gayesiz dolaşıyordu. Attığı adımların hiçbir anlamı yoktu. Birtakım istekler duyuyordu, o kadar!

Uzandı, otlardan birini yoldu. Ağzına götürdü. Çiğnedi. Tiksindi, tükürdü. Yüzünü buruşturdu. Dişleri arasına sıkışan kıymıkları çıkarmaya uğraştı. Öfke ile homurdandı. Ağzı acıyordu ve kanıyordu.

Yine de, bitkiden bir tat almıştı. Başka bir tanesini denemek istedi. Birazdan, kemirmediği ot kalmamış gibiydi. İçlerinden en uygunlarını seçmesini öğrenmişti, bu kısa uğraşıyla. Hangileri acıydı, hangileri yakıcıydı, hangileri tatlıydı... Gerçi birkaç kez dudakları şişti, dişetleri kanadı... fakat sonunda belledi!

Ağaçların üzerinden görünen yıldız, sarı bir gökyüzü oluşturmuştu. Arasıra pembeye kaçan bir turuncuya dönüşüyor, yeniden sarılaşıyordu. Bulutlar, koyu kızıldı.

Dörin, dönüp dolaşıp gölün kıyısını buldu, bir süre sonra. Açlığı tam geçmemişse de, bugünlük idare ederdi.

Sekizer parmaklı geniş ellerini suya daldırdı. Bir süre kendi görünen şekline baktı. Ürktü... başka biri sandı. Geri kaçtı. Yeniden yaklaştı. Bu oyun, bir süre devam etti. Sonunda sıkıldı. Giysileri ile birlikte, göle atladı. Damlaların sıçrayışlarını neşeli bir yüzle izledi. Doyumsuz bir neşe duyuyordu; ama bunu tanımlıyacak güce sahip değildi. Tanımlaması ve anlatmasının da ne gereği vardı? Yalnızdı ve konuşmasına gerek yoktu. Zaten konuşamıyordu da!... Çünkü konuşmanın ne olduğunu anımsayamıyordu, bile!

Parlak yıldız, yüksek, pırıltılı dağların berisinde yitmek üzereydi. Mavi-yeşilimsi bir gece başlıyordu yeniden. Dörin, yıldızı tutmak için, elini uzatıyordu, gökyüzüne doğru. Çünkü onun ısıtıcı etkisini anlar gibiydi. Çevreye inen serinliği ve doğadaki değişikliği yeni yeni farkediyordu. Islak giysileri ise, onu üşütmeye başlamıştı.

Pırıltılı dağın, kendisini çağırdığını hissetti. Açlığını anlaması gibi birşeydi, bu. Gecenin korkularından bir yere sığınması gerekti. Orada en güzel yer, dağdı. Parlak ve ışıltılı... Tıpkı, gökyüzünde dolanıp giden yıldıza benziyordu.

Gölden çıktı. Aynı anda, belirli bir tehlike ile karşı karşıya kaldığını farketti. Son derece korkunç bir yaratık, ona doğru ağır ağır yaklaşıyordu. İri bir gövdesi, dikenli derisi, uzun bir boynu ve küçük bir başı vardı. Hantal görünüşü ürkütücüydü. Adımlarıyla birlikte, zemin sarsılıyordu, sanki.

Dörin, bilinçsiz bir hareketle, yerde birşeyler aradı. Ne aradığını bilmiyordu. Ama sanki elleri, ayakları ona ait değildi. Başka bir gücün etkisindeydi. Kendisi, bir seyirci gibi, olayı dışından izliyordu.

Yerde aradığı şeyi buldu. Daha doğrusu, içindeki o şey, buldurmuştu. Doğrulttu. Boş gözlerle, canavara bakıyordu ve kaçması gerektiğini hissediyordu. Oysa, olduğu yere çakılıydı; kımıldıyamıyordu. Elindeki o şeyi yaratığa çevirmiş, öylece bakıyordu.

Canavar ağzını açmıştı, şimdi. Bir dizi dişinin çevrelediği çeneleri son derece güçlüydü. Kendine özgü bit sesle gürledi. Hantal bacakları üzerinde daha hızlı yaylandı. Her iki yana devrilecekmiş gibi yürüyordu.

Birden, elindeki şeyden bir ışık fışkırdığını gördü. Bu nasıl olmuştu, bilmiyordu. Yalnız, canavarın durmadan ilerlediğini, ilerlediğini... ve yavaş yavaş silindiğini, yok olduğunu gördü. Bu, belli belirsiz bir çağrışım yaptı, belleğinde. Sanki eskiden olan, görüntülenen birtakım şeylerin de tıpkı bu yaratık gibi yavaş yavaş silindiğine, yokolduğuna tanık olmuştu. Ne garip?!...

Elindeki şeyi attı. Silahın gücünden korkmuşcasına, kendini korumayı vadeden pırıltılı dağlara doğru koşmaya başladı.

Mağara boştu. Nemli ve dardı. Ancak bir kişinin sığabileceği kadardı. Gölü, yarı ve ağaçlığı iyice görebilecek konumdaydı.

Dörin, soluk soluğa oturdu. Islak giysileri, daha fazla üşütüyordu, onu. Gece soğuktu... Daha öncekilerden, daha soğuktu. Daha önceki?... Daha önce, birşey var mıydı?!...

Aşağıda, önemli bir kargaşalık hüküm sürüyordu. Birkaç tane iri, korkunç yaratık, birbirleri ile toslaşıyorlardı Hem de öyle büyük bir gümbürtüyle... Devrilen, diğerinin dişlerine av oluyordu. Göl kıyısı, savaş yerine dönmüştü. Ayrıca, kanatlı, son derece iri uçucular sarmıştı, ortalığı. Leşlere doğru konuyor ve onları parçalamaya çalışıyorlardı.

Yeşil akşam, geceye dönüşüyordu, hızla. Son derece iri yapılı hayvanlar, uykudan önce, avlanmaya çıkmışlardı. Nasılki Dörin acıkmışsa onlar da açtılar. Dörin, açlığı düşündü ilk kez!... Onların yiyişleri, kendi ot kemirişlerini ansıttı. Belleğinde, bazı resimler belirip yitiveriyordu. Biraz önceyle ilgili değildi. Çünkü sabahtan beri... bu, pırıltılı dağlara bakmaya başladığından beri olanları tek tek anımsıyordu. Bu resimlerin, anılarıyla hiçbir ilgisi yoktu. Sanki bu gezegene ve bu olaylara ters bir görünümü vardı. Parçalanan etlerin çağrışımı başkaydı. Beyaz, ne olduğu belirsiz bir zemin üzerinde kıymık kıymık edilen şeyler görür gibiydi. Kendisi gibi yaratıkların parçaladığı birtakım şekiller... Belki kendisine benzer başka yaratıklar, belki de orada birbirini yiyen şeylere benzer şeyler... Görüntüler çabuk siliniyordu, belleğinden. Belirsizlik ve sonsuz boşluk sarıyordu, çevresini. Ayağının altı kayıyor, kayıyor, kayıyor... ve hiçbirşeye ulaşamıyordu.

Sekiz parmaklı elleriyle yüzünü örttü. Bir süre, titriye titriye oturdu. Yeniden aşağıya baktı. Geniş kanatlı, sivri gagalı uçucular, leşlerin parçalanmasına yardım ediyorlardı. Tiz çığlıklarla, canavarların üstlerinde çıplak kanatlarını çırpıyorlardı. Yükseliyor, kayalıklara doğru gözden yitiyor; yeniden ortaya çıkıyorlardı. Bu kez, sayıları artarak dönüyorlardı.

Dörin, kollarını bacaklarına doladı. Dertop oldu. Uzun süre, onların çırpınışlarını ve yeme kavgalarını izledi.

Yaratıklar, gecenin karanlığıyla birlikte yavaş yavaş inlerine döndüler. Yıldızların ışıkları göle vuruyordu ve yumuşak hava, günün sıcaklığını sürükleyip götürüyordu. Su, artık pırıldamıyordu. Oysa Dörin, sarı gözlerini gölden ayıramıyordu. Belleğindeki imgeler, orada bazı pırıltıların varlığını, olması gerektiğini anımsatıyordu, ona.

Oysa hiçbir şey yoktu, görünürlerde. Ağaçlıktan, bilmediği, tanımadığı hayvanların homurtuları geliyordu.

Dörin, umutsuz bir tavırla, sırtını mağaranın duvarına dayadı. Sayısız deney günlerinin ve öğrenme yeteneğinin gelişmesiyle geçecek zamanın başlangıcındaydı. Ne C-Y-Z3 ne de Dörin olarak bir değeri yoktu. O, akıllı yaratıkların bir süre önce ortadan yittiği bu gezegende, yeni bir soyun gelişmesine neden olacak ilk üç boyutlu kişiydi ve yeni doğan bir bebek gibiydi.

O, bulunduğu yerden, gün boyu olayları izlemişti. Dörin’i tanımış, onun yaşamını etkileyen olayı yeniden yaşamıştı. Geçmiş ve gelecek, şimdi apaçık önündeydi. Bu küçük gezegende, yeni bir akıllı soyun başlaması hazırlığındaydı. Dörin gelmişti... ama bu haliyle güçlü olamazdı. Pentu koşullarında yetişen narin bedeni, kısa zamanda yıpranırdı. Oysa, dayanmalıydı. Orman yaşamına alışmalı, gezegen koşullarına göre, yeniden yaratılmalıydı.

Buradan uzaklaşan ve sayısız gezegene sayısız tutuklu bırakan gemiyi kollamıştı, bir süre. Gemi Yöneticisi ile Yargıcın konuşmalarına tanık olmuştu. Sonra Dörin'in tüm bilgisini kavramıştı. Ve onun korkularını anlamıştı.

«Zavallı akıllı, güçsüz yaratık!» diye düşündü. «Ne denli haklı. Onun bir deney hayvanı gibi inceleneceği bir gerçek. Ama burada bir başlangıç yapılırsa... Küçük gezegen, yeniden tarihi başlatırsa... bu, ancak, Dörin'in sayesinde olur. Yoksa ne bu gezegen canlanır; ne de bilgin, uzun labratuvar deneylerinden kurtulabilir!»

Oysa Pentulular, buraya geldiklerinde, aradıklarını bulamıyacaklardı. Çünkü, bambaşka bir yaratık karşılayacaktı, onları. Kendi yöntemlerini bilmeyen, onlardan daha az akıllı, yabansı; fakat hiçbir gizesi olmayan ve hiçbir formülü anımsamayan; geçmişe ait anıları bulunmayan ve gelenleri tanımayan bir yaratık... Belki ilerde, bunları anımsamasına izin verecekti, O. Belki de, ancak kalıtım yolu ile, Dörin'den sonra gelen soylar, bu kuralları araştıracak, yeni bir tarih yaratacaklardı. Küçük gezegenin sırlarını ve bu sırların arasında... onun, akıllı yaratıklarını yok etmesine neden olan formüllerini... Gezegenleri, yıldızları, gökadaları ve bulutsuları da içine alan zincirleme yokolmalara neden olacak hesapları... evrenin bir bölümünün ortadan kalkmasını ve başka maddelere dönüşmesini sağlıyacak kuralları...

Dörin şimdi bilgisizdi... Herşeyi algılayabilecek ve çok şey öğrenecek, pırıl pırıl bir aklı vardı. Belleği, geçmişini anımsıyacaktı, ama bunları bir düş sayacaktı. Çünkü uyguladığı unutma yöntemi, onu bu hale getirmişti.

«Böylece, kendim de dinlenmiş olacağım!» diye düşündü, çok boyutlu yaratık Geçmiş yıllar boyunca, bu küçük yaramazlarla çatışmaktan bıkmıştı. Ama onlarsız da olmuyordu. Yeni baştan yaratılmalarını ve akıllanmalarını izlemek... güzel bir inceleme olacaktı.

«Sonra, beni kaçıracak hale gelecekler!» dedi kendi kendine. «Tabii, onların boyutuna indiğim takdirde...»

Yoksa, sadece burada, hiç kıpırtısız, sonsuz zaman sürecinde kalabilirdi. Bazı olayları etkiler, geleceği ve geçmişi incelemekle eğlenebilirdi.

Oysa, arasıra boyut değiştirmesi gerekiyordu. Sözgelimi... çok yakında. Çünkü bu... gerekliydi!

Haberleşme aygıtında, sinyal işaretleri duyuldu. Pentu Uzay Labratuvarı, gezegenlere bırakılan tutukluları arıyordu. Onlar ile ilişki kuracak ve ortamları saptamaya çalışacaktı. Böylece, suçluların içinde bulundukları zor durumların araştırması, uzaktan izlenmiş oluyordu. Neler yapmaları gerektiği gönderilenlere bildirildi. Bazan, edindikleri bilgilerin ayrıntılı tanımlamaları istenirdi. Böylece, tutsaklar yolu ile, gezegenlerin yaşamları incelenirdi.

Uzay Labratuvarı şefi, görüntü perdelerinde beliren gezegenlerin yüzeylerini inceliyordu. Bunlar, uzay gemisi tarafından elektronik beyinlerce saptanan bilgilerdi. Tutuklular gezegenlere indirildikten sonra, kayıt bandları, uzay labratuvarına gönderilirdi. Burada, tutukluluk sürelerine göre sınıflandırılır, inceleme yöntemleri saptanırdı. Ardından, değişik olasılıkların ve koşulların, pentulular üzerindeki etkilerinden alınarak, sayısız deney zinciri başlatılırdı.

Araştırıcı robot, önündeki verileri okuyordu, elektronik beyne. Böylece, ilk sinyal sonucu, ilişki kurulan ve yanıt alınan gezegenler saptanıyordu.

Şef, aygıtları son kez denetledi. Bölmesinden ayrıldı. Acele olmayan hareketlerle, inceleme labratuvarına doğru ilerledi.

Birkaç pentulu, çeşitli aygıtları kullanarak, bazı araştırmalara girişmişlerdi. Uzay ışınlarının hücre bölünmesi üzerindeki gücünü saptamaya çalışıyorlardı. Kromozomlarda olagelen mutasyonlar, yapı farklılığına varan değişim halkaları oluşturuyordu.

Beyaz masanın üzerinde, eski bir tutuklunun kalıntıları vardı. Beden yapısı öylesine değişmişti ki, yaratık, bir pentuludan başka herşeye benziyordu. Mutasyon, korkunç derecede ilerlemişti. Gezegende kaldığı 10 pentu yılı içinde, bambaşka bir şekle bürünmüştü.

— Araştırma raporu? diye sordu.

Labratuvar sekreteri, silik bir anlatımla:

— Hücre bölünmelerindeki sapmalar! diye söze başladı. Yarım bölünen, dörttebire düşen ve belirsiz yumrular oluşturan hücreler... Gençlerde olagelen değişiklikleri hazırlıyan uzay ışınları arasında...

Şef, düşünceli bir yüzle, kalıntıları inceliyordu. Bazı tüpleri denetliyor, kimyasal olayları anında izliyordu.

— İncelemeler ve araştırmalar bence yetersiz! diye söze başladı. Mutasyonların hızı kaçta kaçtır? Onları, istemimize göre ayarlama düzeyi ne olabilir? Bunu biran önce saptamamız gerek. Aksi halde tutukluların yapılarında oluşan değişiklikler, daima bizden önce gidecektir. Onların yapı

farklılaşmalarına yetişemediğimiz sürece de koloni kurma olasılıklarımız düşmektedir. Gökadanın bu yanına silahla ulaşmamız neyi kanıtlar? Askerî kaynakları yetiştiremeyiz, bir zaman sonra. Uzaklara savaş gücümüzün sarkması olanaksız. Ama kendi türünden yaratıklar bırakırsak başlarına, İdarî işlemler ve haberleşme olasılıkları o derece artar. Uzay kesimleri, istemimize göre, sonsuz sıçrayışlar içinde, yönetimimize girerek devam eder.

Bilginlerden biri:

— Suçlular üzerinde yapılan deneylerin bize önemli sonuçlar getireceğini sanmıyorum! diye fikrini açıkladı. Gezegenlerde kurulacak labratuvarlar, bu araştırmaları daha bilimsel sürdürürlerse, alınacak sonuçlar da yeterli olur. Aksi halde, hiçbir olanakları bulunmayan tutukluların karşılaştıkları zorluklar ve başkalaşım, belki de başlamadan son bulmaktadır. Bu, önümüzde iyi bir örnek... ama, bu örneğin dışında kalan pek çokları var ki, aygıtlarımızın saptıyamadığı bazı koşullar yüzünden, gezegene iner inmez hayatlarını yitiriyorlar. Sonuç?... Birtakım kimyasal deneyler... karbon araştırmaları... ışın testleri...

Şef, bıkkın bir tavırla kahverengi yüzünü buruşturdu:

— Öneriniz, her gezegende bir labratuvar kurulması mıdır? Çok zor ve gerçekleşme olasılığı uzun zaman isteyen bir iş... Daha kolay uygulanabilir bir fikriniz yok mu?

Bilgin :

— Uzun vadeli ve zor bir durum olduğunu sanmıyorum! dedi. Labratuvarlar, paket labratuvar tarzında olabilir. Pentu koşullarını sürdürebilen ve gezegene alışma zamanı yaratabilen, inceleme bölümleridir. Labratuvarların fazla iş görebileceklerini sanmıyorum... ama ilk elde pentuluların ölümü önlenmiş olur!

Şef, onu doğruladı:

— Paket labratuvarların, fazla iş göremiyeceklerini siz de biliyorsunuz. Bir tutuklu için, bunca masrafı gerekli görüyor musunuz?

Başka bir bilgin:

— Durumu tutuklu açısından görürsek belki öyle! diye söze karıştı. Ama ben de arkadaşıma katılıyorum. Şöyle ki: Yapılan masraf açısından ele alırsak, tutuklunun gezegene götürülmesi, orada tutuk süresince kalması vs yeniden onu oradan almaya gidilmesi... bunlar da oldukça masrafa yol açmaktadır. Keza, gezegenlerin araştırılması, saptanması ve elektronik beyinlere işlenmesi, kayıtlarda depo edilmesi; uzay labratuvarına

kalıntıların getirilmesi ve incelenmesi... az şey değildir, sanıyorum. Bütün bunların yanında, küçük paket labratuvarların yarattığı yapay ortamlarda bir süre alıştırmalar ve incelemeler yaptırmak, bence daha mantıklıdır.

Şef, başını salladı. Bu her anlama gelebilirdi. Ama konuşmaya başlayınca, sözü ters yönde irdelediği belliydi:

— Paket lavratuvarların kullanılması için, bilginlere gerek vardır. Tutuklular, bilgin ya da teknolojik alanda bilgili kişilerse, buna diyeceğim yok! Ama herhangi bir pentulu ise, bunu nasıl uygulayacağız? Çünkü onları, labratuvarın kullanma olanaklarına göre yetiştirmemiz gerekir. Bunu, tutuk zamanından düşürmek mi gerek? Yoksa, suçlularla birlikte, gezegenlere, bilim adamlarını da mı göndermeliyiz? Bu denli çok gönüllüyü nereden bulacağız?

— Gönüllü mü? diye sordu, deminki bilgin. Pentu yasaları, hiçbir zaman gönüllülerden sözetmez! Emreder!...

— Bilginlerin bunca dağılmasını doğru bulmuyorum! Bir arada çalışmalarını sürdürmesi, daha yararlı olur, sanıyorum.

— Başka bir önerim var! dedi bir bilgin. Suçluları, bir arada toplamak ve belirli labratuvar merkezleri kurmak. Böylece, bilginlerin daha sağlıklı sonuçlara varmalarını sağlamak...

— Belki... düşünülebilir. Ama yasalara şimdilik karşı gelemeyiz. Çünkü bu yasalar, suçluları gezegenlere tek tek bırakılmasını emreder.

— O zaman, tutuklulara verilen aygıtları güçlendirelim! dedi bilgin Şu andaki haberleşme aygıtları, basit alıcı-vericilerden başka birşey değildir. Gerisi, suçlunun gözlemlerine kalmıştır. Suçlu, bize ne denli doğru gözlemde bulunabilir? Deneyleri ne derece doğrudur? Yapısında olagelen mutasyonla birlikte, anlatım:, düşünce tarzı ve gözlemleri de değişebilir. O zaman?... Bize verdiği bilgilerden hangisi gerçekleri yansıtır? Mutasyondan öncekiler mi, sonrakiler mi? Çünkü biri ortama uymadan önceki algıları ve tepkileridir; diğeri ortama uyduktan sonraki...

— Fark çabuk çözümlenebilir... Mutasyon, zaman süreci olarak saptandıktan sonra... düşünce ve anlatım farklılaşmasını çözümlemek de olanaklı.

— Başka birşey daha var! Suçlular, hiçbir zaman, gerçek deneylere girişmeyebilirler de! Sadece bedenlerinde olagelen farklılaşmayı burada çözümleyebiliriz. Gerisi...

— Gerisi, bellek okuma aygıtlarına kalan birşey... Bizi şimdiye dek uğraştıran ve çalışmalarımızı engelleyen bir tutuklu çıkmadı. Ama olamaz

da demiyorum... Önerilerimizden bazılarını, askerî makamlara bildireceğim. Hiç değilse...

Durdu. Bilginlerin yüzlerine tek tek baktı:

— ...Suçluların eğitilmesi ve deneylere göre yetiştirilmeleri konusunda öneride bulunabilirim. Belki... deneylerimiz için, daha faydalı olur!

Sekiz parmaklı eli ile havada bir işaret yaptı. Beyaz labratuvarı terketti. Yönetim merkezindeki robot, gezegenlerden gelen yanıtları kayıda geçirmeye devam ediyordu.

Şef, elektronik beyinleri inceledi. Haberleşme kanallarından yanıt alınamıyan gezegenlerin dökümünü istedi. Çoğu aygıtlar, çalışamıyordu, bile. Bunların, pentulular ile birlikte yok oldukları belliydi. Derhal oralara birer inceleme grubu gönderilecek ve kalıntıları toplanacaktı.

Bazı aygıtlar ise, sinyal vermeye devam ediyordu. Fakat yanıt alınamıyordu. Bunların da ön araştırmaları yapılacak ve pentuluların yaşayıp yaşamadıkları saptanacaktı. Alıcı-verici aygıtta, canlı denetimi yapan küçük bir bölüm vardı. Sonra... eğer suçlu ölü ise, yine uzay gemisi ile bırakıldığı yerden alınırdı.

Robot :

— C-Y-Z3 gezegeni ve aynı kodu taşıyan hükümlüden yanıt alınamıyor! dedi. Aygıtlar, suçlunun yaşadığını saptıyorlar... Ama herhangi bir ilişki kurulamıyor.

Şef, yönetim panosunun önüne oturdu. Bir yığın göstergeyi, görüntü perdesini inceledi. Elektronik beynin bazı düğmelerine dokundu. Gezegen, önlerinde belirmişti.

Robot, verileri okumaya başladı:

— Küçük bir gezegen... Soğuma derecesi 0.09, karbon çağında. Dev bitki ve hayvanlara sahip. Kısa bir süre önce, bağlı bulunduğu yıldızda ve kardeş gezegenlerinde bazı patlamalar olmuş. Bu patlamaların bir atom patlama olasılığı fazla... Sonuçta, zararlı uzay ışınları, akıllı yaratıkları ortadan kaldırmış. Hayvanlar ve bitkiler, olduklarından büyük boyutlara ulaşmışlar. Havada ve ortamda, hâlâ ışınım izleri var. Fakat akıllı canlı soyu için, fazla etkili olacağı sanılmıyor.

— Mevcut ışınımın, suçlu üzerindeki yıpratma olasılığı ne kadar.

— 0.1 şansla ölüm. 0.3 olasılıkla mutasyon... 0.08 olasılıkla ışınım hastalıkları, iç düzen bozuklukları... 0.04 olasılıkla...

Robot, sayıma devam ediyordu. Şef, göstergelere dikmişti sarı gözlerini. Uçlarında çekmenler bulunan parmakları ile, düğmeler üzerinde tempo

tutuyordu. Olasılıkların gerisini dinlemedi. 0.1 olasılıkla ölüm çıkıyordu karşısına. Işınım hastalıkları ise, daha az olasılık taşıyordu: 0.08... O halde, çabuk bir değişime mi uğramıştı? Niçin yanıt vermiyordu?

— C-Y-Z3'ün özgeçmişi ve suç nedeni ile ilgili kayıtları çıkarın!

Robot, alışkın hareketlerle bazı düğmelere dokundu. Verileri okumaya başiadı:

— C-Y-Z3 koduyla anılan Bilgin Dörin, uzay bilimleri labratuvarı şefidir. Kendisinin, Pentu Savaş tekniği üzerinde önemli araştırmaları ve buluşları vardır. Son buluşlarını açıklamaktan kaçındığı için...

Şef:

— Yeter, biliyorum! diye onun sözünü kesti.

Bilgin Dörin'in yargılanmasını biliyordu, çünkü o yargılamada bulunmuştu. Hatta, bellek okuma aygıtlarına girmemek için, Dörin’in anlattıklarını söylemişti. Çünkü, bir tanığın kendiliğinden değil de, aygıtlar yöntemi ile gerçeği açıklaması, onun adına kötü bir puanlama getirirdi. Hele bu, bir bilgin olursa... Ayrıca kendisi, bu konuda tutucu sayılırdı. Edinilen verilerin açığa çıkarılması, hele bunların Pentu yasalarına göre kullanılmalarına sıkı sıkıya bağlıydı. Birtakım buluşların gizlenmesi ve yarardan saklanması, onun açısından, büyük suçtu!

Şef, bir düğmeye bastı. C-Y-Z3'e doğrudan yayın olanağı sağlanmıştı, şu anda.

— Bilgin Dörin... Tutuklu C-Y-Z3... haberleşme aygıtını kullanınız... yanıt veriniz... Labratuvarın çalışmalarını aksatmayınız. Aksi halde, suçunuzun bir misli arttığını unutmayınız... Tutuklu C-Y-Z3, hemen yayına geçiniz... Bulunduğunuz ortamı tanımlayınız... Tehlikede iseniz, sizi kurtarma yöntemlerini anlatalım!... C-Y-Z3, hemen yanıt veriniz!...

Uzay labratuvarının vericileri, sürekli olarak bu yayına geçmişlerdi. C-Y-Z3'e doğru, kesintisiz sesleniyorlardı. Ta ki, bir yanıt alana dek...

Dörin, günün sarı ışıkları doğada yansımaya başladıktan epey sonra gözlerini açtı. Yorgundu. Islak giysileri üzerinde kurumuştu ve gecenin soğuğu, bedenini üşütmüştü. Kaskatıydı. Kımıldadı... Biraz ısınır gibi oldu. Daha da kıpırdısını arttırdı. Ardından, neşeli bir oyuna kaptırdı kendini. Kıvrılıyor, bükülüyor; kendince birtakım şeyler yapmaya çalışıyordu. Derken yoruldu. Acıkmıştı. Birşeyler yemesi gerekti. Dün, kemirdiği yeşillikleri anımsadı... Sonra, göl kıyısında dövüşen hayvanları... Üzerine üzerine yürüyen canavarı... Ürperdi. Neden böyle olduğunu bilmiyordu, ama içinde beliren duyguyla bundan böyle sık sık karşılaşacaktı. Bilinmezin ve yenilmezin korkusuydu, bu!

Mağaradan çıktı. Çıplak kanatlı uçucular, ya da küçük başlı canavarlar ortalıkta yoktu. Belki henüz, mağaralarından çıkmamışlardı.

Sarsak adımlarla yamacı inmeye başladı. Göl kıyısına doğru ilerlerken, yerde bıraktığı garip aygıtları gördü. Kendisi o canavarı görünce, yok etmişti... Anlamsız gözlerle silaha baktı. Sonra geçti gitti. Şu anda, ilgisini göl çekiyordu. Orada yıkanabilirdi. İçebilirdi de...

Canavarların sert kabukları, morumsu dişleri ve kemiklerinin artıkları arasından geçti. Onlara da baktı, dik dik... Yüzünü buruşturdu. Yürüdü gitti...

Suyun yüzeyinde, bir kez daha kendi görüntüsünü gördü. Bu, eskisi kadar ürkütmedi, onu. Eğlenceli bile geldi. Ama sadece içmek... bu, yeterli değildi. Biraz da yemek gerekliydi. Ağaçlık, onu bekliyordu.

Döndü, kıyıdan uzaklaştı. Bu sırada, beklenmedik bir- şey oldu. Bıraktığı aygıtlardan biri dile gelmiş:

—C-Y-Z3, beni duyuyor musun?! diye bir ses yükselmişti içinden.

Dörin, bu garip tıslamayı tanımıyordu. Yana sıçradı. Korkulu gözlerini haberleşme aygıtına dikti.

— C-Y-Z3, hemen yanıt verin! Burası uzay labratuvarı... İncelemeleri geciktirmek, size yarar sağlamaz. İşimizi güçleştirmeyin!

Dörin, yardım istercesine, pırıltılı dağlara baktı. Nedenini bilmiyordu, ama oradan bir şeyler bekler gibiydi. Bir içgüdü... Eskiden kalma, belleğini zorlayan bir imge belki...

Ses, devamlı konuşuyordu. Dörin, hipnotize olmuş gibi bakıyordu, bakıyordu, bakıyordu... Fakat birşey yapamıyordu. Kımıldarsa eğer, dünkü canavar gibi, bu küçük aygıtın, — ki ona göre, belki de bir canavardı—, üzerine atlamasından çekiniyordu.

Sonra, beklenmedik birşey oldu. Pırıltılı dağlar, renk renk harelendi. Yer patladı sanki, gök kabardı. İri dalgalar, kıyıya doğru şiddetle saldırdılar.

Gölden yana, biri geliyordu. Sarı gözleri, kahverengi teni, sekiz parmaklı elleri vardı. Üzerinde hiçbir şey yoktu. Ağır adımlarla, ona doğru yaklaşıyordu. Bacakları ıpıslaktı... Kolları da... gövdesi de... Su, onun anası gibiydi. Dörin, birkaç adım geriledi. Bunu bir yerden tanıyordu. Sudaki yansımasıydı, o! Kendisiydi...

Tüm organları, kaçma uyarısı aldı. Fakat yerinden kımıldıyamadı. O, tıpkı Dörin gibi gülümsüyordu ve sekiz parmaklı ellerini sallıyordu.

Dörin; belleğinde beliren, yitip giden bir yığın görüntüyle kafası bulanmış; onun yaklaşışını izledi. Parmaklarını uzattı. Suyu bulandırır gibi, havayı da bulandırmak istedi. Olmadı... Hiçbir dalga kıpırdamadı ve görüntü kırışmadı... Aksine, o da parmaklarını uzatıyordu. Dörin, uzandı, uzandı, uzandı... Kendi kendine dokundu!

Garip bir homurtu çıktı dudaklarından. O, gülümsedi. Kahverengi yüzü, sevimli bir anlama bürünmüştü. Dörin, yeniden homurdandı. Geriledi... O, onu bırakmadı! Ellerine, kollarına, giysisine ve yüzüne dokunmaya devam etti. Yatıştırıcı, dinlendirici bir akım vardı, sanki, bu dokunuşlarda.

— C-Y-Z3, yanıt verin! diye haykırıyordu, haberleşme aygıtı.

O, Dörin'in giysilerini çekiştiriyordu, şimdi. Çıkarmasını öğütlüyor gibiydi. Dörin hırladı, fakat karşı koymadı. Uysal bir tavırla, kendi kendinin soyunmasını ve giyinmesini gözledi. Artık çıplaktı. Biraz önce olduğu gibi... Biraz önce, çıplak olan hangisiydi? O mu, kendisi mi? Burada belleği karışıyordu.

O, kemerindeki bazı düğmelere dokunuyordu, bilirmişçesine. Uzanıyor, yerden haberleşme aygıtını alıyordu.

— C-Y-Z3, yanıt verin! Neredesiniz? Neden sesiniz çıkmıyor?

O, haberleşme aygıtını çalıştırıyordu. Gırtlağından çıkan hırıltılar, Dörin’in hangi geçmişte bıraktığını bile bilmediği bazı sözcükleri heceliyordu:

— C-Y-Z3 konuşuyor!

Uzay labratuvarındaki şefin sesi öfkeliydi:

— C-Y-Z3, uzun zamandır aranıyorsunuz. Neden yanıt vermediniz?

— Uzun bir geziye çıkmıştım... Yeni döndüm. Aygıtın çağrısını aldım. Geç mi kaldım?

— Bir daha, aygıtı da yanınıza alın!

— Çalışırım!

Dörin, titrek parmaklarının çekmenlerini, O'nun giysilerine dokunduruyordu. Hayır, kendi giysilerine... Hafif hafif hırladı...

— Birtakım sesler alıyorum! dedi Şef. Yanınızda ne var? Nasıl bir ortamdasınız? Nelerle karşılaştınız? Sizi zorlayan herhangi bir durum oldu mu?

— Ortam normal... Önemli bir olay yok. Dün, bir canavarla karşılaştım. Onu yok ettim; gerekliydi! Aksi halde, beni parçalayacaktı... Geceyi bir mağarada geçirdim. Şimdi ava çıktım!

— Çevrede yenecek birşey var mı?

— Bazı bitkiler... zehirli olup olmadıklarını bilmiyorum. Çoğu, asitli. Ağzımı ve ellerimi yakıyor. Belki, iyilerini ayıklıyabilirim. Sayısız deney ister!

— İlk yerleşme için, nasıl bir yer? Zararlı ışınların etkisi var mı?

— Derim normal... Duyu organlarım iyi... Sindirim sistemim düzgün çalışıyor. Yalnız biraz üşüyorum... Bilhassa geceleri...

— Bir kırgınlık, ya da hastalık belirtisi? Mikroorganizma etkisi?

— Henüz yok!

Dörin, o garip aygıtla konuşan benzerine bakıyordu, hayretle. Karşılıklı o garip sesleri çıkarmaları, önce korkutucu; sonra ürkütücü ve nihayet eğlenceliydi.

Çekmenlerini, aygıta doğru uzattı ve;

— Ceee!... diye bağırdı.

Bunun anlamını biliyordu, bilmesi gerekirdi; eski bir zaman biriminde. Oysa en küçük bir anımsama yoktu, belleğinde. C, birşeydi! Ama neydi?

— C-Y-Z3, yakınınızdaki şey nedir? Bu ses, kimden geliyor?

Dörin, benzerinin elinden o aygıtı almak için çırpınıyordu, şimdi. Yüzünü buruşturdu ve hırladı. Öteki gülümsedi. Sakin bir tavırla, onun sırtını sıvazladı.

Dörin, çekmenleri ile aygıtı kavramıştı. Yüzüne sürttü ve öteki gibi sesler çıkartmaya çalıştı. Beceremedi, öfkelendi. Pek kısa sürdü bu. İçgüdüleri, başka şeyler yapmaya itiyordu, onu. Aygıtı, benzerine uzattı, yeniden.

Şef, hâlâ sorularını bitirmemişti.

— Burada tanıştığım bir yaratık! dedi öteki. Yarı akıllı, yarı evcil... Bana çok yardımı olacak... buna inanıyorum!

— Bize onu tanımlayın!

— Sarı gözlü, kahverengi tenli... bana yakın boyda... Dört ayağı üzerinde ilerliyor. Arasıra ayağa kalkıyor...

— Çok genel tanımlarda bulunuyorsunuz. Özelliklerinden söz edin!

— Özellikleri?

— Bir hayvan mı? Yoksa Pentulu benzeri bir yaratık mı? Yarı akıllı dediğinize göre, oralılardan biri olabilir mi? Sözgelimi, uzay ışınları ile yokolduğunu sandığımız bir soy?...

— Belki... Uzay ışınlarının etkisiyle yapısı bozulmuş olabilir. Zekâ gerilemesi, ya da bedendeki kıllanma gibi...

— Onunla ilişkilerinizi yitirmeyin. Başka canlılar arayın. Tek ya da küme yaşantılarını gözleyin. Size yardımcı olabilirler. İlerde, Pentu'yu terkederken, sizinle beraber incelemeye alabiliriz. Belki de, gezegen üzerinde kuracağımız egemenlikte, onlardan yararlanmamız söz konusu olabilir.

— Dikkat ederim.

— Gerekli zamanlarda bizi arayın. Şu ara, en ilginç buluşlar, sizin gezegeninizde oluşuyor. Eğer, çabalarınızı bu yolda sürdürürseniz, Pentu yasalarına göre, ceza sürenizde kısaltmaya gidilebilir!

— Biliyorum. Teşekkür ederim!

— Aygıtın çalışma düzenini bozmayın ve bizimle ilişkinizi yitirmeyin. Yıldızın belirli hareketlerine göre, bilgilerinizi elektronik beyne yazdırabilirsiniz. Her an, denetleneceğinizi unutmayın! Şansınız açık olsun.

Dörin, ötekinin birtakım düğmelere dokunduğunu gördü, Aygıttaki ses kesilmişti. Sadece bazı çıtırtılar, vızıltılar duyuluyordu, artık.

Anlıyamamış bir tavırla onu süzdü. Sudaki benzeri, ona gülümsüyor ve sevecen bir tavırla, sırtını sıvazlıyordu:

— Bana darılmadın değil mi? Öfkelisin... Yapın bu! Ama, burada, rahat yaşıyabilmen için, yumuşak başlı olmayı öğrenmen gerek! Bana uyacaksın ve dediklerimi uygulayacaksın. Seni yalnız bırakmıyacağım. Hep burada... yanında ve yakınında olacağım! Göreceksin, öğrenmek, o denli zor değildir!

Dörin, ne yapacağını bilemez halde, sipsivri ortalıkta kalmıştı. Öteki uzaklaşıyor ve göle doğru gidiyordu. Oysa kendisi çıplaktı ve büsbütün korumasızdı.

Ellerini ona doğru uzattı. O, yavaş yavaş gölde siliniyordu. Giysileri, aygıtlarıyla birlikte, kısa zamanda gözden yitivermişti. Dörin koştu, bedeninin yarısına dek, suya girdi. Orada, gölün yüzeyinde kendisine

bakıyor ve gülümsüyordu, öteki. O da çırılçıplaktı ve kendisinden hiçbir farkı yoktu!..

Uzay labratuvarı şefi, belirli zaman dilimleri içinde elektronik beyne gezegenlerden gelen kayıtları inceliyordu. Bunların içinde en ilginci, C-Y-Z3 kodu ile işaretlenen ve gözlenen Bilgin Dörin'in yaşadığı yerdi.

Şef, denetim panosunun önünde, bölüm şefleri ile açık oturum yapmaya hazırlanıyordu. Her konuda edindikleri bilgileri ve düşünceleri, bu oturumda birbirlerine açar ve yardım isterlerdi. Ortaya yeni bir konu getirildiğinde ise, bunun tartışması çok zevkli olurdu; çünkü yeni çözümler, yeni yaşam şekillerinin oluşumu için onları umutlandırırdı. Gayelerine varabilme adımları, bilginleri herşeyden çok sevindirirdi.

Şef, panonun gereken düğmelerine bastı. Bölüm şeflerinin çehreleri, görüntü perdelerinde belirmeye başladı. Çoğu, yeni buluşlarını açıklama heyecanı içindeydiler. Gezegenlerden gelen doku ayrıştırmaları ve kimyasal deneylerin zincirleme sonuçları, umut vericiydi.

Şef:

— Oturumu açıyorum! dedi. Biyoloji labratuvarı şefi, buyrun!

Her 188 Pentu zaman diliminde bir yapılan bu toplantılarda, söz sırası, bir önceki toplantıda en sona kalan konuşmacıdan başlardı.

— Yaşam koşulları olarak en uygun görülen gezegenler arasında sayabileceğimiz J-X-B-B gezegeni ile Y-D-O-K gezegeni, son araştırmalarımıza göre, geleceğin Pentu'ları olarak ordumuza duyurulabilir. Buralarda sadece pentulu benzerler değil, doğrudan doğruya pentulardan oluşan kolonilerin kurulması olanaklıdır. Çünkü, yaşam koşulları, tamamen, Pentu'ya benzemektedir. Ve onun yapı benzerliği dışında, mineral ve madenler bakımından da zengin bir ortam geliştirmektedir. İşin aslına bakılırsa...

Bilginler, onu dikkatle izliyorlardı. Gerçi J-X-B-B ve Y-D-O-K gezegenleri, Pentu'nun aynı yaşam koşullarını önlerine seriyorlardı ;ama diğerleri?... Sonsuz farklı çözüm gerektiren birer bilmeceydiler. Hatta bu gezegenler bile, ne gizeler saklıyorlardı, Pentulular için. Belirli zaman diliminde ortaya çıkmayan, ama Pentu'da bile olağan sayılan değişik organizmaların, yoğun pentulular üzerindeki başkalaşımı, ne tür olasılıklar getirecekti?

Şefin bu toplantıda, önemli bir haberi vardı. Bir süre önce, kendi labratuvarında yaptığı tartışmanın ürünü olarak, gezegenlere inen suçlularla birlikte, görüntü de yansıtabilen, daha gelişmiş alıcı-vericilerin verilmesi, askerî makamlar tarafından olumlu bulunmuştu. Hatta bu arada, hükümlülerin, birtakım basit deneyleri de yapabilme olanakları

sağlanacaktı. Böylece... onların verecekleri bilgilerin, daha sağlıklı olabilme oranı yükseltilecekti.

Bu arada, kendi incelemeleriyle ilgili bazı açıklamalarda, bulundu:

— Halen yakın denetimim altında bulunan C-Y-Z3 gezegeni ve burada bulunan hükümlü Bilgin Dörin, önemli araştırmalara girişmiş bulunuyor. 188 pentu zaman diliminden beri incelemem kesilmedi. C-Y-Z3 ile, devamlı ilişkimi sürdürüyorum. Orada tek başına yaşadığı saptanan bir gezegen sakini, Bilgin Dörin'in büyük zamanını almaktadır.

Görüntü perdelerindeki bilginler, dikkatle onu dinliyorlardı. Şimdiye dek, suçluların çoğu, tek kişi olarak deneyleri yürütmeye çalışmışlardı. Ama ilk kez bir suçlu, bir bilgin, bir başka yaratığı örnek olarak almıştı ve onun üzerinde deneyler sürdürüyordu.

Şef, verileri anlattıktan sonra:

— Görüldüğü gibi... Pentu tarihi gelişiminin bir yenisini burada yaşar gibiyiz, dedi. C-Y-Z3 gezegeni, ilerinin Pentu'su olabilir! Sanki, geçmişi bir kez daha adım adım yineliyor.

— Söz gelimi, bunlar nelerdir? diye sordu, tıp bilgini.

— Yarı akıllı yaratığın yeni öğrenilere girişmesi... konuşma temrinleri yapması... Birtakım buluşlarda bulunması... Artık ot yemekten kurtulup, et yemeğe yönelmesi...

— Mantıksız... Eğer bu yaratık, geçmişte et yemişse, ot yiyici olması, kısa bir devreyi gerektirmiştir. Belki uzay ışınlarının yarattığı başkalaşımla ilgili bir konu... Ama ot yiyici bir sindirim sisteminin, et yiyici hale gelmesi, zorunlu doğa koşulları gerektirir. Sanıyorum ki... C-Y-Z3 de hem ot, hem de et yenebilir bir durum var! Belki kısa bir vazgeçmeden sonraki dönüş... Bence daha mantıklı!

— Sözümü tamamlamadım. Bu, alışkanlıkla ya da herhangi bir durumla ilgili olarak açıklanabilir. Benim söylemek istediğim buluşlar, yaratığın, silahı kavraması ve bunu kullanmayı öğrenmesi. Bilgin Dörin tarafından yapılan bir mızrakla, kendine göre, bazı yaban hayvanlarını avlıyormuş. Et yemesi, bunun sonucu da olabilir. Ayrıca eti, pişirmeyi de öğrenmesi, olağan sayılmamalı...

— Eğer ona bunları Dörin öğretiyorsa, buluş saymamalıyız!

— Buluş... şöyle ki, öğrendiğini kavraması ve yinelemekteki inadı. Öğrenme hırsı... belki de kalıtımla ilgili birşey... Geçmiş yaşamlarının, hızlı bir gelişimi mi? Eğer belleğine saklı kalmış anılarsa bunlar, kısa temrinlerle çabucak kavranması, daha kolaydır!

Bilginler, bunun tartışmasını yapıyorlardı, şimdi. Görüntü perdesinde, büyük bir konuşma dalgası yankılanıyordu. Şef, herkesin kendince konu üzerindeki fikirlerini öğrenmiş oluyordu. Son söz, yine onundu. Çünkü, bu ilginç yaratığın kimliği ve geleceği, herkesi merakta bırakıyordu. C-Y-Z3’de tek miydi? Diğerlerine ne olmuştu? Onlara olan şeyler, neden onun başına gelmemişti? Gelmeyişinin nedeni, ne gibi koşullara bağlanmıştı? Neler olabilirdi ve neler olmıyabilirdi?

— Uzay ışınlarının, bilgin Dörin üzerindeki etkisi nedir? Eski davranışları ile bir farklılığı var mı? Yoksa tutumu ve düşünceleri aynı düzeyde mi devam ediyor?

Şef, olumlu bir tavırla parmaklarını oynattı:

— Önemli bir soru, tabii... Ancak, bunu tam olarak saptıyabilmemiz, zor! Belki bundan sonraki tutuklularda, daha gelişmiş aygıtlarla inceleme olanakları belirecek... Ama şu anda...

— Özel durum gösteren tutuktular için, uzay gemileri, gerekli aygıtları gezegenlere ışınlıyabilirler! dedi bir bilgin. Sözgelimi, adı geçen gezegen ve tutuklu, bizim için önemli bir deney olduğuna göre...

— Askerî makamlarla görüşebilirim!... Öneride bulunmak mümkün! Ayrıca, şimdilik, bilgin Dörin'in yapısında önemli bir farklılaşma olduğunu sanmıyorum. Sadece bizi şaşırtan şu ki...

Bilginler, heyecanla ekranlarına eğilmişlerdi. Şef, düşünceli bir yüzle, parmaklarını oynattı :

— Belki... bilgin Dörin'e kişisel yakınlığım dolayısıyla daha iyi tanırdım... İlk haberleşme anına kadar uzun bir süre geçmişti... bu arada, o yaratık ile tanıştığını öğrenmiştim. Benim algılarım, daha çok duygusal olacak... fakat şuna eminim ki, Dörin'i, ya da hükümlü kod numarasıyla C-Y-Z3’ü, labratuvarındaki ve yargı kurulundaki hırçınlıkları bir yana... son derece sakin ve olumlu bir yapı içinde buldum. Bu, ne denli doğru olabilir? Çevre koşullarının-verdiği bir olasılık mıdır? Yoksa, o yaratığın etkisi midir? Belki de bir başkalaşım geçiriyor? Yani, beden olarak değil de, karakter yapısı olarak...

Görüntü perdelerinden başka uğultular yükseliyordu, şimdi. Değişik sorular ve yanıtlar, hem labratuvar şefine, hem de birbirlerine yöneltiliyordu.

Bir bilgin:

—Bence en kısa zamanda, oraya, gerekli aygıtların ışınlanmasından yanayım! dedi. Hatta başka bir önerim var! Böyle üzerinde durulan ve ciddi

olarak deneyleri sürdürülen gezegenlere doğru yol alacak uzay labratuvarının, gerekli gördüğü hallerde, tutukluları kısa sürelerle yukarı çekmesi, onları incelemesi ve geri bırakılması sağlanabilir.

— Bu, bize birtakım hukukî engeller doğurur. Tutukluluk süreleri Pentu yasalarına göre, gezegen üzerinde geçeceğine göre, ilk itiraz; tutukluların uzay labratuvarında geçirecekleri sürenin, tutukluluk süresinden düşürüleceği mi, yoksa onun içinde sayılacağı mı olacaktır.

Başka bir bilgin:

— Bunlar küçük ayrıcalıklar! diye karşılık verdi. Önemli olan, tutuklunun incelenmesidir. Tutuk süresi sonucu deneylere girdiğine göre, süre içinde de incelenmelerinde, ben bir sakınca görmüyorum.

— Yargı Kurulunun kararına, kalmıştır. Fazla ileri gidemeyiz. Ama öneride bulunmakta yarar vardır, sanıyorum!

Şef, önündeki elektronik beynin bazı düğmelerine dokundu. Kayıt bandına, bu konudaki kararı işledi:

— Deneyler sonucu yaşanabilirliği saptanan J-X-B-B ve Y-D-D-K gezegenlerine gidecek öncü birliklerin hazırlanması ve önemli bir araştırma sürdürülen C-Y-Z3 gezegenindeki tutuklunun, diğer durumlara da örnek olabilecek şekilde, uzay labratuvarında incelenmesi İçin, gerekli işlemlerin yapılması; ayrıca...

188 birim zaman dilimi sonunda toplanılmak üzere, hazırlanacak konuların saptanmasıyla, genel toplantı sonlanıyordu.

Dörin, dağın eteğindeki kayalıkta oturmuştu. Biraz önce avladığı bir yaratığın kemiklerini kemiriyordu. Önünde dumanı tüten bir ateş vardı.

Başını kaldırdı. Dağdan inen Öteki’ne baktı. Benzeri, gülümsüyordu, her zamanki gibi. O garip giysiler içindeydi. Oysa Dörin, yarı çıplaktı. Soğuk gecelerde, avlandığı hayvanların postlarına sarınmasını öğrenmişti. Şimdi, Öteki’nin öğrettiği şekilde ateş yakıyordu, Çiğ etleri pişiriyordu. Ve özgüvenli olduğu anlar, mızrağı ile yabanıl hayvanlara saldırabiliyordu.

Doğruldu. Elindeki kemik parçasını salladı. Gülümsedi. Ardından, mızrağı aldı. Savuracakmış gibi, Öteki’ne doğru birkaç hamle yaptı. Benzeri de gülümsüyordu. Bunun bir oyun olduğunu anlamış gibiydi...

Dörin, garip homurtular çıkardı. Benzerinin önünde durdu. Birşeyler anlatmaya çalıştı, beceremedi. Oysa Öteki, çok iyi anlıyordu...

Avucunda, o garip sesli aygıt vardı. Onunla konuşuyor ve Dörin’e bunu işaret ediyordu.

Şef'in tiz homurtusu :

— Oraya bir öncü birlik gönderiyorum! diyordu. Birkaç zaman dilimi sonunda, yanınızda olacaklar. İkiniz; de yukarı çekecekler... inceleneceksiniz... Askerî kurul, buna izin veriyor. Ayrıca, labratuvarda geçen süre, tutuklu devrenize sayılacak. Sizin için iyi bir olasılık bu... Yabana atılmamalı...

— Seçme olanağı bulunmadıktan sonra... İyi ya da kötü bir olasılık... Bunun değerlendirmesini yapmak zor!

— Durumunuz önemli... Bunu siz de kabulleniyorsunuz!

— Önemli olan ben değilim, buradaki yaratık... Onu İncelemeyi düşünüyorsunuz... Asıl gerekli de bu zaten!

— Gezegenin, üzerinizdeki etkilerini de görmeliyiz. Hazırlıklı olun!

Öteki, garip garip gülümsüyordu. Aygıttan yükselen sesin, onu eğlendirdiği belliydi.

— Bekliyorum! diye homurdandı.

Gözlerini, sarı gökyüzüne çevirdi. Uzay labratuvarını görmek ister gibi arandı. Dörin de, onun gibi başını yukarı kaldırmıştı. Sonra döndü, ona baktı. Elindeki mızrağı işaret etti ve gökyüzüne doğru savurdu. Kalın sopa, geniş bir yay çizdi, çok ötelere düştü. Dörin, kutlanmak isteyerek Öteki’ne döndü. Benzeri, memnun bir tavırla, onun sırtını sıvazladı.

— Bizi görmeye geliyorlar, biliyor musun? diye sordu. Şimdi ne kadar rahatsın! Ben de rahatım... çünkü...

Belirsiz bir işaret yaptı. Dörin, neşeli sıçrayışlurla mızrağına doğru koşuyordu. Hiçbirşey umurunda değildi. Yiyor, içiyor, geziyor, avlanıyor ve eğleniyordu. Çoğunlukla da, Öteki'nin gelişini bekliyerek pırıltılı dağın eteklerinde, ya da mağarada zaman öldürüyordu.

Mızrağını almış dönerken, aygıttan başka bir ses duyuluyordu. Öteki, aynı homurtularla yanıt veriyordu:

— Gezegenin hangi yönünde olduğumu bilemem... Burası halen gündüz... Yıldızın ışınları yataya yakın... Akşama henüz zaman var. Birazdan, canavarlar mağaralarından çıkacaklar... Çabuk davranırsanız, iyi olur!

— Ulaşım ışınları ile, gezegenin aydınlık yüzeyini tarıyoruz. Sizi bıraktığımız noktadan çok uzaktasınız.

— Zaten, ulaşım ışınlarında bir arıza olmuştu... Anımsıyorum!

— Evet... kayıtlara geçmiş durumda... Elektronik beyinler, yerinizi saptamak üzereler. En kısa zaman diliminde, burada olacaksınız.

Dörin, kayaların üzerinde beliren bir uçucuya doğru hazırlıyordu, mızrağını. Hayvanlar, yuvalarından çıkmak üzereydiler.

Olduğu yerde zıplamaya, kendince korkutucu birtakım hareketler yapmaya çalıştı. Öteki ise, gülümseyen bakışlarını, hâlâ onun üzerinden ayırmamıştı.

Göl kıyısındaki yüksek eğreltilerin yanında, bir canavarın küçük başı belirmişti. Hantal gövdesini, kısa küt bacakları üzerinde sürüye sürüye, onlara doğru yaklaşmayı deniyordu.

Şef’in sesi tedirgindi :

— Aygıtlarımız sizi buldu. Fakat, güçlü bir manyetik kuşak ile çevrilisiniz. Sizi yakalıyamıyoruz!

— Mantıksız... Beni buraya indirirken, böyle bir durumla karşılaşmamışlardı.

— Belki yer değiştirmenize, ya da gezegen üzerinde, bir yerden başka bir yere yansımanıza, bu manyetik kuşağın etkisi olmuştur.

— Manyetik kuşakların yansıtma olasılıkları ne derece sağlıklıdır? Henüz kesinlikle, böyle bir durum saptanmış mıdır?

— Yeni durumlar, yeni kurallarla çözümlenir. Bu duruma gelişiniz için ne gibi koşullardan geçtiğini incelemek gerek...

Öteki gülümsedi. Şimdi, daha da belirgindi, bu! Sarı- turuncu göğe bakıyor ve bekliyordu. Dörin de onu taklit ediyordu.

— Burada fazla kalamayız! dedi Öteki. Mağaraya çekilmek gerek! Çünkü canavarlar yaklaşıyor!

— Fazla uzaklaşmayın... Haberleşme aygıtını da kapamayın. Yaratık orada mı?

Benzeri, Dörin'e baktı.

Burada! diye homurdandı.

Dörin, mızrağını doğrulttu. Hırsla fırlattı. Çünkü canavar, onlara iyice yaklaşmıştı. Benzeri döndü, sakin bir tavırla kemerine dokundu. Çekmenleri arasında silahı belirmişti. Kayıtsız bir davranışla, bir düğmeye dokundu. Bir ışık, canavara dokundu. İri hayvan, ağır ağır gözden silindi.

Hiçbirşey olmamış gibi silahı yerine astı. Dörin, bu olayı anımsıyordu. Çünkü geçmiş bir zaman diliminde, onu kullanmıştı. Hem de hiç kimsenin öğretisi olmadan. Yabancı bir güç... bir emir, belli belirsiz; belki de bir alışkanlık... Ama şimdi, çok yabancıydı, ona... gereksinme duymuyordu. Anlamıyordu da...

Şef :

— Manyetik alan bir türlü aşılamadı, dedi keyifsizce. Gittikçe yoğunlaşıyor...

— Mağaraya çekilmek gerek...

— Oraya bir ekip göndermek olanaklı...

— Ulaşım ışınları, tek yönlü mü çalışıyor?

— İncelemeler, bunu gösteriyor!

— Dönüşü olmayan bir yolda mıyız? Burada 12 Pentu yılı değil de... bir ömür boyu kalmaya mahkûm muyum?

— Elektronik beyinler, bütün olasılıkları değerlendiriyorlar. Mutlaka bir çözüm yolu bulunacaktır.

— Buraya her kim gelirse... tek ya da ekip... dönemedikten sonra, ne anlamı kalır? Benim tutukluluğumun da sonu olur bu!...

— Garip bir durum... inceleniyor. Sizin tutukluluğunuzun sonu olması mantıksız!

— Buradan dönüşüm olmadığına ya da olamıyacağına göre... gezegen içindeki yaşantım, tamamen bana özgü olacaktır. Bundan dolayı, hiçbir şekilde, Pentu yasalarına bağlı kalmıyacağım ve yükümlü olmayacağım, demektir.

— Yorum, doğrudur! Yasaların uygulanması, toplumlar için geçerli bir durumdur. Tek kişinin uygulayacağı yasa, kişisel yargıdan öteye gitmez! Fakat Pentu yasalarından ne zaman ayrılacağınıza Yargı Kurulu ve askeri

makamlar karar vereceklerdir. Çünkü tüm yollar denenmedikçe ve sonuçlar elde edilmedikçe, üstünkörü bir kararla olayı geçiştirmek doğru değildir.

— Yani, gezegenden alınamıyor muyuz? Bu durumda, dinlenmeye çekilmeyi uygun buluyorum.

— Haberleşme aygıtını açık bırakınız... C-Y-Z3'e inersek, sizi kolayca bulabilelim.

— Yerimizi şimdiden saptayınız. Aygıtın fazla enerji tüketmesini uygun bulmuyorum. Yıldızın ışığı, atom pilleri üzerinde ters etki yapıyor, sanıyorum.

Şef'in sesi büsbütün tedirgindi:

— Peki... Dediğiniz gibi olsun!

Dörin, soran gözlerle benzerine bakıyordu. Öteki, aygıtın bir düğmesine dokundu. Ses kesilmişti. Uçucuların keskin çığlıkları ve sert kanat çırpışları duyuluyordu, kayalıklardan.

Öteki, elini uzattı, Dörin'i tuttu:

— Gidelim... burada durmayalım! diye söylendi. Mağaraya doğru ilerlediler, bir süre. Dörin, bir şeyler anlatmak istercesine, devamlı bazı heceleri geveliyordu. Benzeri, anlayışlı bir tavırla, onun sırtını okşadı:

— Üzülme... istediğin gibi olacak! Hiç kimse, hiçbir zaman... seni buradan götüremiyecek... Ve evrenin sırlarını, yalnız ikimiz bileceğiz... Hayır hayır, sadece ben!... Emin olabilirsin, gizeni kimseye açıklamıyacağım!...

Mağaraya doğru yürürlerken, yavaş yavaş gözden yitti. Dörin, onun bu kayboluşlarını olağan karşılıyordu, artık. Yoluna devam etti. Yorgundu ve akşam karanlığı ile birlikte, içgüdüleri, onu uykuya iteliyordu.

Robot :

— Gezegenin kutuplarına doğru, bazı giriş noktaları saptandı! dedi. Burada manyetik alanlar zayıflıyor. Zorlamaya gidilirse, C-Y-Z3'e giriş mümkün.

Labratuvar şefi, memnun bir tavırla göstergeleri inceledi:

— Bir ekip çalışması olmalıdır, bu. Şimdilik onları kutuplara çekemiyeceğimize göre, bizim giriş yapmamız mümkündür. Uzay kızağını hazırlayın.

Robot, elektronik beyinin gerekli düğmelerine dokundu:

— Kızak hazırdır!

— Teknik denetimler?

— Tamam...

— Hareket denemesi?

Göstergeler ışıl ışıl parıldıyor; ibreler, birtakım şekiller üzerinde geziniyorlardı.

— Araç harekete hazırdır.

Uzay Labratuvarı'nın şefi, rahatlamış bir tavırla yerinden kalktı. Geminin labratuvar bölümlerine, geçmek için, bağlantı koridoru önünde durdu. Duvarın kendi kendine saydamlaşmasını bekledi.

Diğer şefler, toplantı salonunda onu bekliyorlardı. Aşağıya gönderilecek elemanın seçimi yapılacaktı. Gerçi bunu elektronik beyin hazırlıyordu; fakat bazı durumlarda, kişisel yargılarını da ortaya koyarlardı.

— Durum ortada! dedi Şef, olağan bir tavırla. Gezegene giriş noktaları saptandı. Manyetik kuşakların azaldığı kutuplardan içeri sızmamız mümkün. Bunun için, uzay kızağını kullanacağız. Dönüş de aynı yoldan olacağına göre...

— Bir sorum var! dedi Pentu tıp labratuvarı şefi. Oradan içeri sızacağız, ama dönüş olasılığı ne kadardır? Bunun değeri saptandı mı?

— Dönüş olasılığı kalmasa bile, yapılacak inceleme ile, Pentu yasalarına göre büyük ilerlemeler saptanacaktır. Şimdi olmasa bile, yakın bir zaman diliminde, kolonilerin kuruluş yerleri gözlenecektir. Buna eminim! Ayrıca, biliyorsunuz ki, bilim-teknik yasasının kurallarından biridir, bu. Her Pentu’lu, kendi soyunun geleceği için, yaşamını fedaya hazır olmalıdır. Herhangi bir kazaya uğrasa bile, ulusal kahraman ilân edilir ve onun soyu, büyük saygınlık kazanır. O halde?... Düşünülecek bir konu mudur, sorunuz?

Bir teknisyen:

— İki kişi getirileceğine göre, kızakta fazla yer yok! dedi. Bir ekipin gitme olasılığı az. Ama iki ekip düşünürseniz, iki kızak kaldırmak mümkün.

Tıp bilgini:

— Ayrıca gidecek kişinin niteliği üzerinde fikrimi açıklamak istiyorum! dedi. Onları getireceğine göre, fazla bir bilgiye gereksinme duyulabilir mi? Kızağın içinde, yeterli inceleme aygıtları vardır.

Şef:

— Ben bu fikirde değilim, diye ona karşı çıktı. Onları getirecek bir, ya da birkaç kişi için durum bu olabilir. Ama gidip de dönememe olasılığı karşımıza çıktığı anda, seçimimiz apaçık ortaya çıkacaktır. Bu, bir bilgin olmalıdır. Çünkü, bir teknisyen de labratuvarı kullanabilir ve uzay kızağındaki araçlar her zaman işini görür. Ama, vereceği kararlarda, bu işin gerçek sahipleri kadar sözleri geçmez. Çalışmaları birer araştırma durumunda kalır; çünkü karar verme yetkileri yoktur.

— Durum açıktır! dedi fizik bilgini. C-Y-Z3'e bir tıp bilgininin gönderilmesi, mantıklıdır. Bunun, hangi dallardan birinin çalışmacısı olacağına, ancak tıp labratuvarı şefi karar verebilir.

Bütün başlar, tıp bilginine dönmüştü. Bilgin:

— Bu konuda kişisel yargımı kullanmak istemiyorum! dedi. Elektronik beynin seçim olasılığından yararlanmayı düşünüyorum. Ben, ya da bilginlerden biri... Ayrıca, gönüllü de olabilirler... Bu konuda hiçbir öneride bulunmıyacağım!

Salondakiler, birbirlerini süzdüler. Kahverengi yüzleri, belli belirsiz kasılmıştı ve sarı gözleri tedirgindi. Şimdiye dek, böyle bir olayla karşılaşmamışlardı. Durumun yeniliği ve bilinmezliği, onları rahatsız ediyordu.

Şef, önündeki aygıtın düğmelerine dokundu:

— Elektronik beyin, eleme işlemine başlamıştır, dedi. Uzay kızağı ile gidecek kişiler, belli olacaktır.

Deminki teknisyen, yine söz aldı:

— Henüz, gideceklerin sayısı belli olmadı. Tek mi yoksa iki mi kızak hazırlanacaktır?

— Şimdilik, bir tek... bunun üzerinde itiraz yok sanırım! Çünkü iki aracı birden, gezegene hapsetme olasılığı var, demiştim.

Robotun sesi, haberleşme kanalından duyuldu:

— Gezegen C-Y-Z3'e gönderilmek üzere, tıp bilimi dalındaki bilginlerin, yetenek, duyu, dayanıklılık ve beceri yolunda en önde gelen

elemanları, şöylece belirlenmiştir: Bilgin Şumni, bilgin Kazura, bilgin...

Gözler, bu kez bilgin Şumni'ye kaymıştı. Çünkü o, bir çok testlerden geçerek, aralarına yeni katılan bir elemandı. Gençti, gürbüzdü, dayanıklılık katsayısı, diğerlerine göre yüksekti ve dişiydi. Pentu yasalarına göre, sadece soyun devamı için görevlendirilen dişi cinsin görevlerini; tıp dalında incelemeler yaparak değerlendirmeye çalışan bir bilgindi. Aslında Pentu'da ve kolonilerinde, yasalar, dişileri evrende söz sahibi olmalarını sağlamak üzere, küçük pentuluların yetişmesi ve eğitilmesi için bağlamıştı.

— Bunun önemli bir seçim olduğunu kavradınız mı? diye sordu, Uzay Labratuvarı şefi.

Bilgin Şumni, sarı gözlerini iri iri açtı ve şaşırmış, fakat mutlu bir yüzle:

— Evet... evet... diye geveledi.

— Gidecek misiniz? Gitmek istiyor musunuz?

— Bu soruya, başka bir soruyla yanıt vermek isterim. Seçim sonucunda başka bir bilim adamı seçilseydi, aynı soruyu ona da yöneltecek miydiniz?

Tıp Labratuvarı Şefi, söze karıştı:

— Seçim yasalara göre yapılmıştır. Yasalara ise, kimsenin karşı çıkma olasılığı yoktur.

— O zaman, bu sorunun da anlamı kalmamaktadır.

— Sizin durumunuz farklıdır. Çünkü Pentu kolonisi içinde, bu dala kadar yükselmiş ve görev almış tek kişisiniz. Özel bir durumunuz vardır.

— Yasalarda, özel kurallar var mıdır?

— Yoktur! dedi Uzay Labratuvarı Şefi.

— Durumumun özel oluşu, beni tedirgin ediyor. Özel kural ve özel yargı düşünmüyorum. Eğer elektronik beyin seçim yaptıysa ve buna karşı, karşı görüşümüz yoksa; yasalara göre kabullenmemiz gerekliyse... Daha fazla tartışmayı gereksiz bulurum!

Uzay Labratuvarı Şefi, sekiz parmaklı elini kaldırdı:

— Seçimi onaylıyorum! dedi. Kayıtlara böylece geçecektir. Bilgin Şumni, hazırlıklarınızı yapınız ve uzay kızağı, ile manyetik bölgeye girmeye hazırlanınız.

Bilginler kalkmışlardı. Sarı gözleri, kuşkulu bakışlarla doluydu. Herkes düşünüyordu ve ilginç bir deneyin başlamakta olduğunu hissediyorlardı.

Bilgin Şumni, kızağın son denetimlerini yaptı. Gerçi elektronik beyinler, ona tüm hazırlığın bittiğini haber veriyorlardı. Fakat o, bu konuda titizdi. Çünkü hiçbir aksiliğin çıkmasını istemiyordu.

Robotun sesi:

— Uzay Labratuvarının kapakları açılmak üzere! dedi. Basınç ayarı yapınız. Dış uzaya açılmak üzeresiniz... Dikkat!

Görüntü perdesinde, birtakım şekiller belirdi. Elektronik beyin hareket anında, aracın çizeceği yörüngeyi hesaplamaya ve çizmeye başlamıştı. Şumni, gerekli düğmelere dokundu.

Dış uzaya açılan kapaklar, yavaş yavaş kayıyorlardı. Uzay labratuvarının geniş kanatlarını, türbinlerini ve diken antenlerini gördü. Elektronik beyin merkezinin ana yakıt deposu, gezegenin yansıttığı ışınlarla pırıl pırıldı.

C-Y-Z3, parlak sarı-yeşildi. Şumni'nin gözleri kamaştı. Hemen, ön cam süzgeçlerini kullandı. Perde karardı. Şimdi, gezegen, daha rahat gözlenebiliyordu.

Robot, manyetik alanın ince noktalarını bildiriyordu. Elektronik beyin, otomatik olarak, buranın yörünge hesaplarını yapıyor ve çizerek tanımlıyordu. Şumni'ye, belirlenen yolda ilerlemek kalıyordu.

Uzay karanlık ve ışıltılıydı. Sayısız yıldız ve gezegenin kaynaştığı bir çanak gibiydi.

Şumni, aracın beyaz bulutlarla kaplı bir bölgeye doğru yaklaştığını farketti. İklim verileri, düşük değerler gösteriyordu. Kutuplar, adlarına uygun bir soğuğu barındırıyorlardı. Fakat hemen altlarında, kesin bir çizgiyle ayrılmışcasına, yeşil kuşaklar başlıyordu.

Renk süzücüler, manyetik katmanların pırıltılarını yansıtıyorlardı, şimdi. Aracın dış yüzeyinde oluşan sürtünme basıncı ve manyetik yüklenme, çok güzel görünümler ortaya koyuyordu. Sayısız şimşekler çakıyor; gezegen, sonsuz görkemli biçimlere giriyor, çıkıyordu.

Robotun sesi:

— Manyetik gediğe yaklaştınız! dedi. Dikkat!...

Şumni, kızağın şiddetle sarsıldığını ve gıcırdadığını hissetti. Çatışma, ya da tam tanımıyla gezegene sızma, çok kısa sürmüştü; ama zorlu olmuştu. Aracın durumu fazla bozulmamıştı. Yine de Şumni, bir gariplik bulunduğunu hissetti. Pentuluların duyuları çok güçlüydü. Fevkalâde birşeylerin olacağını sezinledi. Sanki gezegende... kimbilir belki de, dönüşü olmayan bu yerde... onu bambaşka olaylar bekliyordu.

Haberleşme aygıtının düğmesine dokundu:

— Bilgin Dörin... sizinle buluşmak üzere geliyorum. Hazırlıklı olunuz!

Sinyal, devamlı uyaracak şekilde ayarlandı. Robotun sesi:

— Bilgin Dörin’in bulunduğu yere göre yeni koordinatların çizimine geçildi! diye haber verdi. Gerekli düğmelere basınız... Denge denetimi yapınız. Kızağın basınç ayarında bir bozukluk var... Düzeltiniz!

Basınç ayarının önemli olduğunu biliyordu, Şumni. Çünkü aygıtların çoğu, buna göre programlanmıştı. Büyük incelemeleri yapan analiz araçları, dikkatli bakım ve denetim istiyordu.

Düğmelere dokundu. Basınç ayarı düzenlenene dek bekledi. Elektronik beyin, görüntü perdesine, yeni koordinatlara göre, yörünge çizimi yapıyordu. Uzay kızağı, yüzeye fazla yaklaşmadan, karanlık bölgeye doğru, hızla kayıyordu.

Robot:

— Dörin’in bulunduğu yere varışınız, 2.137 zaman dilimi! diye uyardı. Kızağı indirecek, sağlam bir zemin bulacağınız kuşkulu... zira C-Y-Z3, orman ve bataklıklarla örülü karbon devrinde bir gezegen...

— Kayalık kısımların verisi?

— Daha güneyde... Gezegenin orta kuşağına yakın..: Fakat ereğinizden uzakta... Oradan bilgin Dörin’e ulaşma olasılığınız zor.

— Denemek mi -uygun, yoksa doğrudan iniş mi?

— Deneme olasılığı düşük... Dörin’in bulunduğu yere iniş yapınız. Bataklık hesaplarını elektronik beyne yükledik. Bir ağacın üzerine bile konabilirsiniz.

— Birtakım yaratıkları, kendime düşman etmek istemem!

— Suçlunun bulunduğu yerde, bir göl olması gerek... Göl kıyısı, sağlam bir zemin gösteriyor. İnişinizi,, oraya göre programlayın.

— Elektronik beyne, gerekli bilgileri yükleyin!

— Yüklem yapıldı...

Görüntü perdesinde, renkli şekiller, bölgenin haritasını işlemeye başlamışlardı. Bunlar, ince bir film üzerine geçiriliyor ve rulo edilerek sarılıyordu. Yerin tüm katmanları, jeolojik - topoğrafik durumları hızla kaydediliyordu.

Şumni, zaman göstergesine baktı:

— İniş yakın, görüş mesafesi kısıtlı! dedi. Alçalıyorum... Aygıtlarım, gölün verilerini aldılar. Evet... pırıltılı birtakım şekiller seçiyorum... Gölde, yıldızların yansıması, ya da ışıltılı bazı cisimler olabilir. Göstergeler, henüz önemli bir durumu bildirmediler.

Aslında, Şumni'yi tedirgin eden, gezegendekilerden bir ses çıkmamasıydı. Uyarısını almış olmalıydılar ve bir yanıt göndermeliydiler.

Yukarıdakiler, bu denli telaşlı ve aceleci oldukları halde, Dörin'in sakin davranışı, akılda soru uyandırıcıydı. O ki, eldeki bilgilere göre son derece aceleci ve kuşkulu biriydi. Aslında, daha eskilerde sakin ve olumlu bir kişi olduğu saptanmıştı. Fakat buluşuyla ilgili deneylerinde ve mahkemeleri sırasında, tanınmaz hale geldiği, tıp otoriteleri tarafından açıklanmıştı, belgelerle. Şimdi, böyle biri ile karşılaşacak ve onu labratuvara götürecekti... Ne derece uygulayabilirse.

Araç, çevreyi toza bulayarak ağır ağır alçaldı. Pırıltılı gölün kıyısında, sarsıntısızca durdu.

Robot:

— Hedefe vardınız! diye durumu bildirdi. Bilgin Dörin'in, yakınınızda olması gerek! ,

— Henüz bir yanıt gelmedi, aygıtıma. Acaba, ters bir durumla mı karşılaşıldı? Haberleşme aygıtı, kapalı bile olsa, uyarı sinyalini alması gerekirdi. Niçin herhangi bir hareket yok?

Bu sırada, Uzay Labratuvarı Şefi, devreye girdi:

— Bilgin Şumni, görevinizin ilk kısmını başarı ile tamamladınız! Suçluyu bulma araştırmalarına geçmenizi öneririm.

— Bence, sabahı beklemeyi ve bu arada, çevre ile ilgili birtakım araştırmalara girişmeyi uygun bulurum. Burada ilginç şeylerle karşılaşacağımı sanıyorum. Çünkü gezegen, pentunun bir benzeri olmasına rağmen büyük farklılıklar gösteriyor. Bana göre...

— Kişisel yorumdan kaçınmanızı dilerim. Çalışmaların, tamamen bilimsel olmaları gerekir.

— Bilimsel çalışmaların, kişisel yargılarla yürütülmesi, pentuluların bireysel mücadeleleri için gereklidir. Buraya, gezegenin, suçlu üzerindeki farklılaşmaları ne yönde yaptığını öğrenmeye geldiğime göre, duygusal-değişmeleri de bilimsel veriler olarak programa almayı uygun görürüm.

— Mantıklı... Ben de ilk başta böyle düşünmüştüm. İtirazım, duygusal değişmelerin tamamen bilimsel veriler sınırları içinde kalmasıdır. Birtakım kararlar getirirse, bu, yorum kısmına geçme olur ki... bireysel bir durum gösterir Oysa gezegenin yapısı, sadece duygusal değil, fakat birçok yönden onu etkilemiş olabilir. Belki de, büyük bir mutasyon içindedir... Bunu ancak, aygıtların her türlü incelemeleri sonucunda anlıyabiliriz!

— Uzay labratuvarındayken ilk sizin saptadığınız husus, onun bir duygusal değişim içinde olduğuydu. Bu, belki üstündeki baskı durumunun kalkışı sonucu, bir rahatlama ve eski serbestliğine dönüş olarak da

düşünülebilir! Söz gelimi, gezegende kalabileceğini sezebildiği andan beri, pentu yasalarına karşı takındığı tavırdan da, bu durum anlaşılabilir.

— Şefin sesi tedirgindi:

— İlk incelenecek konulardan biridir, bu. Belki de bu kişisel rahatlama yardımıyla, onun belleğini okuma olasılığımız artar. Unutma yöntemini kullanmıyacak ve evrenin gizeleriyle ilgili formülü bize verebilecektir. Ya da, kolayca bunu elde edebileceğiz!

Şumni, ilk kez, burada bulunmasının amacını anlayıverdi. Onlar için yarı akıllı yaratık, ya da suçlunun mutasyonu o denli önemli değildi. Ya da, bazı konuların yanında, ikinci planda kalıyordu. Çünkü asıl düşünülen ve üzerinde durulan, Dörin'in buluşlarıydı... Sakladığı, unutma yöntemi kullandığı ve hüküm giydiği gizeleri... Bilim adamlarını ve perde arkasında askerî makamları ilgilendiren konu buydu. Geride... Dörin, bir deney aracı olarak şöyle ya da böyle kullanılacakmış... yarı akıllı yaratık üzerinde birtakım testler uygulanacakmış... bunlar, kısıtlı bilim dalları dışında, kimsenin umurunda bile olmıyacaktı.

Şefin sesi, yeni bir kararı bildirdi, ona:

— Bulunduğunuz yerden, gezegenden çıkma olasılıklarını araştırınız. Sabaha dek bekleyiniz ve analizler yapınız... Gerekli delilleri toparlayınız... Bizimle ilişkilerinizi yitirmeyiniz. Bol şans!...

Şumni, öfkeli bir şekilde uzandı, haberleşme kanalını kapadı. Yerinden kalktı. Küçük bir labratuvarı oluşturan uzay kızağının içinde, kızgın kızgın dolaşmaya başladı.

Dörin, sabahın sarı-yeşil ışıkları ile gözlerini açtı, iri yapraklardan oluşan yatağında kıvrıldı. Doğruldu, oturdu. Mağaranın ağzından, doğaya doğru bir göz attı. Şaşırdı... Gri gölün kıyısında, garip bir şey duruyordu. Bir yaratık olup olmadığı konusunda karara varamadı. Ne olduğunu anlamasına olanak yoktu, yanına gitmedikçe. Oysa... belleğinin bir köşesinde... onun varlığı ile ilgili bazı ipuçları vardı. Ama çıkaramıyordu. O beyaz duvarlı, beyaz masalı şekiller ve bazı yaratıkların kimyasal analizleri kısa sahneler halinde canlanıyor, yitiyordu.

Başını silkeledi. Duvara dayadığı mızrağını aldı. Dışarı çıktı. Sıçrıya zıplıya kayalar arasından bir süre indi. Bu arada, pırıltılı dağlardan yana bakıyordu. Öteki'nin oralarda bir yerde olduğunu biliyordu. Acaba gelecek miydi? Yoksa benzeri, kendisine yeni bir oyun mu hazırlıyordu?

Düzlüğe yaklaşırken, duraladı. O garip, yuvarlak şeyin ağzı açılmıştı. Dişleri arasından, bir canlı yaratığın gövdesi çıkmıştı.

Dörin, onun tehlikede olabileceğini düşündü. Mızrağını kaldırdı. Koşmaya başladı. Yaratık kahverengiydi ve ötekine benzer giysiler içindeydi. Belki de oydu. Onu, bu canavardan kurtarmanın yolunu bulmalıydı.

Boğazından garip sesler çıktı. Olanca gücü ile gerindi, mızrağı savurdu.

-Bilgin Şumni, çok şaşırmıştı. Haberleşme aygıtına henüz bir yanıt gelmemişti. Bu bir yana, bilgin Dörin, bir an önce ortaya çıkması gerekirken, görünürlerde yoktu. Ayrıca, uzay labratuvarına verdiği bilgilere göre, yarı akıllı yaratıkla karşılaşıyordu. Üstelik, onun hücumuna uğruyordu. Belki bu, adı geçen yaratık değildi. Bir başkasıydı... Çevre onların çoğuyla dolu olabilirdi de, Dörin, kendilerini aldatabilirdi.

Bilinçsizce elini silahına götürdü. Aygıtı, koşarak gelmekte olan Dörin’e doğrulttu, ateşledi. Dörin sendeledi. Tüm kasları kasıldı. Olduğu yere, boylu boyunca serildi kaldı.

Şumni, kaygılı bir tavırla çevresine bakındı. Fırlatılan mızrak biraz ötesinde, kızağın duvarına çarpmış, sekmişti. Eğildi, aldı. Son derece kaba yapılışlıydı. İçi boş, sert bitki gövdesinden başka şey değildi. Uç kısmı, bir yere sürtülerek sivriltilmeye çalışılmıştı. Yapanın, pek bu konuyu önemsemediği anlaşılıyordu.

Dikkatle, yerde yatan yaratığa yaklaştı. Silahını, bayıltıcıya ayarlamıştı. Yine de, bura canlılarına ne tür bir etkide bulunacağını bilemezdi. Onda hiçbir hareket görmeyince, bir kez daha çevresine bakındı. Bilgin Dörin’in biran önce çıkıp gelmesini bekliyordu.

— Niçin gecikiyor? diye homurdandı. Gemiyi görmesi gerek... Yoksa, özgürlüğünü mü ilan etti? Bunun, cezasını iki misline çıkaracağını bilmiyor mu? Henüz, resmi bir bildiri yayınlanmadı ki! Hem sonra, kutuplardan dönüş olanakları aranabilir!

Eğildi. Yerde yatana dokundu. Bu anda, onun yapısının, tıpkı bir pentulu gibi olduğunu farketti. Rengi, kasları, bayıltıcı ışınlara karşı tepkisi... Çekmenlerini, onun gövdesine doladı. Çevirdi. Dikkatle inceledi. Bu, bir pentuluydu!...

Bilgin Dörin'i beklememeyi uygun gördü. Bir an önce, bu vahşi pentuluyu incelemesi gerekti. Birtakım testlere başlamalıydı. Onu, kucakladı. Uzay kızağına döndü. Baygın gövdeyi, bir inceleme masasına yatırdı. Kol ve bacaklarını bağladı.

Haberleşme aygıtının başına geçti. Bazı düğmelere dokundu. Aygıtlarda hiçbir tepki olmadı.

— Dikkat... Uzay Labratuvarı... beni duyuyor musunuz?

İbreler, kımıldar gibi oluyorlar, fakat hareket etmiyorlardı. Göstergelerde, dün geceden beri olagelen çalışmaların aksine, bir durgunluk vardı. Sanki önemli bir hasar olmuş, tüm bağlantılar kopmuştu. Oysa çok kısa bir zaman dilimine kadar, yayının normal çalıştığına emindi. Gerçi labratuvar ile konuşmamıştı, ama gönderdiği bilgilerin, elektronik beyinlere işlendiğini biliyordu. Şimdi, bu gariplik nedendi?

Bir süre, aygıtların onarımı ile uğraştı. Aslında, onarılacak bir durum da yoktu, ortada. Çünkü aygıtların hiçbiri, bozuk sinyali vermiyordu.

«Acaba, manyetik alanın etkisi olabilir mi?» diye düşündü. «Belki de, yıldızın doğuşu ile birlikte değişen manyetik katmanlar, radyo yayınlarını bozuyorlardır. Biraz beklemek gerek... Hele bilgin Dörin de gelince... onunla bu konuda bir fikir birliğine varabiliriz!»

Kızağın hareket olanağını araştırdı. Elektronik beyin, normal sinyali verdi. Demek, istediği anda, buradan kalkabilir ve kutuplara doğru yol alabilirdi. Yalnız, uzay labratuvarına geçiş için izleyeceği yolu bulmak, mutlaka onun ile kuracağı ilişkiye bağlıydı.

Pentulu sandığı yaratığın başına geçti. Bir yığın testlere girişti. Elektronik beyin, çeşitli konularda sınıyordu, Dörin'i. Belleğine kadar, tüm bedeni ile ilgili verilerden yararlanıyordu.

Şumni, dış pencereden, doğadaki değişiklikleri inceledi, bir kez daha. Göl kıyısı, büyük bir kargaşalık içindeydi. Küçük başlı, iri gövdeli canavarlar, dikenli sürüngenler ve geniş kanatlı uçucular avlanmaya

çıkmışlardı. Çoğu, uzay kızağının çevresinde dolanıyordu. Ona yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı; çünkü geminin çevresinde bir manyetik kuşak vardı. Küçük elektrik şokları oluşturuyordu. Yaratıklar hemen uzaklaşmak zorunda kalıyorlardı.

Şumni, verilerin çoğunun sonuçlarını almaya başlamıştı. Elektronik beyin, ilginç bir açıklama yapıyordu. Bilgin:

— Olamaz bu! diye homurdandı. O bir pentulu... ve hem de... fakat daha dün... ve şimdi?...

Kayıtları incelerken, büsbütün şaşkına dönüyordu. Çünkü, inceleme masasında yatan, yarı akıllı pentulu benzeri yaratık, bilgin Dörin’den başkası değildi!

Elektronik beynin yazı aygıtı, devamlı çalışıyor ve ince manyetik band üzerine, bilgin Dörin ile bu yaratığın aynı nitelikte kişiler olduğunu geçiriyordu.

— Bizi kandırıyor muydu? diye söylendi. Hem yarı akıllı yaratık gibi, hem de kendi rolünde... fakat, onu koruyan giysileri nerede? Silahını ne yaptı? Niçin böylesine ilkel bir silahla üzerime saldırdı? Haberleşme aygıtına ne oldu?

Elektronik beyin, soruları çözmek için, bir süre sessiz çalıştı. Yanıt sinyali geldi. Ardından, kayıt bandında, inceleme sonuçları açıklandı:

— Başka biri var!... Giysiler onda... Silah ve haberleşme aygıtı da onda. Onun kimliği belli değil. Fakat, sudan geldiği ve suya döndüğü anlaşılıyor. Çünkü, incelenen kişinin belleğine, böyle geçmiş. Anıları çok az... belli belirsiz bazı sahneler de var. Bunlar, başka bir yer ile ilgili.

— Neresi... araştır!

Elektronik beynin beyin Büzücüleri çalışıyordu, şimdi. Dörin’in bilinçaltına geçiyor ve orada birşeyler bulmaya çalışıyordu. Yanıt, çabuk geldi.

— Bilinç altında, çok az şey var, Bu kişinin belleğinde de çok az bilgi kayıtlı... Yaşı ile oranlanamıyacak düşük bir zekâ ve bellek gücü okunuyor.

— Neden? Ne zamandan beri? Belli bir zaman dilimi bildirebilir misin? Bilinç altı anıları, neyle ilgili? Yaşına göre oranlanamıyacak belleğinin öncesi hakkında bir araştırmaya girilebilir mi? Bilinç yitirilmesi ya da unutkanlık, ne zaman başlamış?

Elektronik beyin, bunun da yanıtını hazırlıyordu. Manyetik band kayda geçti:

— Zaman dilimi 41.631... Fazla hırpalanmamış... Belirsiz bir şey, beynine zarar vermeden, tüm belleğini silmiş. Bilinç ve bilinçaltı yaşamı, sıfırdan başlamış. Eksi değerler üzerinde herhangi bir veri yok. Artı değerler normal ve silinme anından beri, yeni anılar, belleğine işlemeye başlamış.

— Bizimle konuşan öteki kimdi, öyle ise? Kabul edelim ki, önümde bulunan kişi, bilgin Dörin'dir... bu konuyla ilgili daha birçok bilgiyi labratuvardan isteteceğim ya... o halde, öteki kimdir? Yarı akıllı başka bir yaratığın bulunma olasılığı nedir?

— Yarı akıllı başka bir yaratık olsa bile, incelenen konudan daha ileri bir düzeydedir. Çünkü ona, birçok şeyler öğretmiştir. Yaşamını ona borçludur ve günlerini onunla geçirmektedir.

Şumni, büsbütün tedirgin oluyordu.

— Bizimle konuşanın kayıt bandlarını bul, araştır! dedi. Onun, bilgin Dörin değil de, bir başkası olma derecesi, nedir?

Elektronik beynin yanıt süresi biraz uzadı. Çünkü, eski bandları bulmuş ve dinlemişti:

— Uzay labratuvarı ile konuşan, bilgin Dörin'dir.

— Öyle ise, aradaki çelişki, nereden gelmektedir? Bilgin Dörin iki kişi midir? Nasıl olur bu? Mantık kurallarına uymayan bir olasılık...

— Evet... bilgin Dörin, iki kişidir. Biri buradadır, öteki...

— Öteki de buradadır! dedi bir homurtu.

Şumni, merakla döndü. Heyecanlandı. Gerçekten de, masada yatanın tıpatıp benzeri ayakta duruyordu. Üzerinde suçlu giysileri vardı. Belinde silâhı ve haberleşme aygıtları ile, kusursuz bir görünümdeydi.

Bilgin Şumni, yerinden fırladı. Yarı öfkeli:

— Maskaralık bu! diye bağırdı. O ya da siz! Birinizden biri sahte... ama hanginiz?

— İkimiz de gerçeğiz...

— O halde, inceleme aygıtına yatınız ve incelenmeye hazırlanınız...

— Bunu gerekli görmüyorum!

Eğildi. Dörin'in yüzüne dokundu:

— Yazık, onu vurmamalıydınız. Sizi kurtarmak istemişti, Çünkü, uzay kızağını, bir canavar sanmıştı.

— Biliyorsunuz... O halde, oradaydınız!

— Ben?... Elbette... Orada bulunuşum, sadece şu anla ilgili değil ki... Dün gece, gelişinizde de oradaydım. Hatta diyebilirim ki... sonsuz yıllar

boyunca, oradaydım! Dinleniyordum!

— Bilgin Dörin, benimle alay etmeyin! İçinde bulunduğum durumun zorluğunu anlamanızı beklerim.

— Evet... herşeyden önce, ilk kez bir pentulu dişiyi, bilgin olarak karşımda görüyorum!

— Bu bir yana, hemen dönmeliyiz, iabratuvara. İncelenmeniz gerek.

— Bu olasılık azaldı, çünkü manyetik alan arttı. Kutup çıkışları silindi. Şu anda, oralar da aynı kalınlıkta manyetik kuşaklar ile sarılı.

— Gerçek dışı birşey bu! Gezegene hapsolduğumuzu mu söylemek istiyorsunuz?

— Evet, öyle.

Şumni, elektronik beyne döndü:

— Gezegen çıkış olasılıkları araştırılsın! diye programladı.

Şumni, işini bitirip dönerken, yeni bir soru yöneltiyordu, ona:

— Kutuplardan girdiğimi nereden biliyorsunuz? Manyetik kuşağın kalınlaştığını, hiçbir aygıtınız olmadan, nasıl öğrenebilirsiniz?

Öteki gülümsedi. Kahverengi yüzünde, sarı gözleri pırıl pırıldi:

— Öğrenmek? Gerek var mı? Bir kişi, yaptığı işi, yeniden nasıl öğrenebilir? Elektronik beynin belleğinde, bu da var mı? Bizi yanıtlayabilir mi?

— Benimle eğleniyorsunuz, bilgin Dörin. Manyetik kuşağı, kendinizin yarattığından mı söz etmek istiyorsunuz? Gezegen koşullarını bilmiyorum, ama sizin akıl yapınızı etkilemiş olmalı.

— Evrenin sırlarını biliyorum artık... Bundan, size kimse söz etmedi mi?

— Evet... ettiler. Fakat bu gizeleri bilseniz bile, uygulama olanaklarından yoksunsunuz!

— Yanıltıcı bir durum bu... bakın, sizi bile yanılttım!

Elektronik beyin, manyetik banda yazıyordu, Şumni’nin sorusunu. Bilgin bunu okudu, yüzü değişti. Gerçekten de, kutuplardaki manyetik kuşak kalınlaşıyordu. Gezegenin çıkış kapıları kapanmıştı.

Bir süre, ne yapacağını bilemez halde, ona baktı. Öteki, masada yatan Dörin’in bileklerini çözüyordu. Aygıtları kullanması, onun bu konuları pek iyi bildiğini açıklıyordu. Zaten, Pentu’daki dişiler üzerindeki fikri de, bunu açıklamıyor muydu?

— Siz, bilgin Dörin iseniz, o kim? diye sordu.

— O da, Bilgin Dörin...

— İkilik? Nasıl olur? Nasıl bir boyut farklılığı bunu ortaya çıkardı?

— Belki de paralel evrendeki bir kayma... olamaz mı? Buraya gönderilirken, manyetik alanın çekimiyle yer değiştirdim. İletici ışınlar benzerimi orada bırakıp, beni buraya taşıyabilirler.

— İki aynı bedenin oluşumu, belki... açıkladığınız gibi olabilir. Ya bellekler? Onunkini hangi güç sildi? Siz mi? Hangi olanaklarla?

— İletici ışınların bir azizliği diyelim!

— Mantıksız... O zaman, çok farklı yerlerde bulunan iki aynı bedenin buluşma hızı, bu denli çabuk olmamalıydı. İlkel bir gezegende demek istiyorum. Yoksa, Pentu’da bulunsak... iletici ışınlar, bize yetecektir.

— Başka bir öneriniz var mı? Bu mantık sınırları içinde ve bu verilere dayanarak, demek istiyorum?

Şumni, elektronik beyni işaret etti:

— Sizi beyin yapısı olarak, eski Dörin’in aynı buluyorum. Fakat beden yapınız hakkında bir bilgim yok. Orada yatan ise, beden verileri ile bilgin Dörin’in ta kendisi. Belleği ise, bomboş!

— Sonra?

— Onu bu hale kim getirdi?

— Kendisi! Unutma yöntemini öylesine güçlü kullandı ki, tüm belleğini yitirdi, Çünkü, bulduğu formüllerin açığa çıkmasından ürküyordu.

— Ya siz? Siz korkmuyor musunuz?

— Benim, öyle bir sorunum yok, artık!

— Aynı formülleri, siz de bilmiyor musunuz?

— Evet... Ama, yeni öğrenmiş değilim ki... Sonsuzdan beri biliyorum. Sonsuza dek bende gizli kalacak!

Şumni, yavaş yavaş birşeyin farkına varıyordu. Sonsuzluk sözcüğünü, bilgin Dörin, ikinci kez kullanıyordu.

— Siz... bu gezegene ait bir yaratık mısınız?

Öteki güldü. Rahat bir tavırla oturdu. Elektronik beyni ve aygıtları inceledi. Bu sırada, bağları çözülen Dörin, masada doğrulmaya çalışıyordu. Sersemlemişti. Yorgun, bezgin bir hali vardı. Başını silkeledi. Yüzünü buruşturdu. Çevrenin beyazlığı, ona belli belirsiz şekillerin çağrışımını yaptı. Ne olduğunu bilmediği bir korku ile masadan inmeye kalkıştı. Aynı anda, Öteki'ni gördü. Sevinçle yanına gitti. Koluna dokundu ve masayı işaret etti. Masanın ötesinde duran kişiye takıldı gözleri. Bir süre, süzdü.

Acaip bazı işaretler yaptı ve garip sesler çıkardı. Öteki, yatıştırmak istercesine, onun sırtını okşadı:

— Bilgin Dörin... Geldiğinden beri, İncelenmekten korktu. O beyaz masadan ve onu ince ince dilimleyip kimyasal ayrışımlardan geçirecek, ya da birtakım testlere uygulayacak bilginlerden...

— Şimdi, bu olasılık daha çok var. Sizin gibi normal kalabilseydi belki... ama şu durumuyla, birçok bilginin dikkat ve ilgisini çökecektir.

— Gezegenden çıkamadıkça... dikkat ya da ilgi çekmenin ne anlamı olabilir?

Şumni:

— Onu, özellikle incelememi beklediniz! dedi. Beni merak içinde bırakmaya ve tepkilerimi ölçmeye çalıştınız. Kimsiniz siz? Ulaşım ışınlarının ayrıştığı iki aynı gövde olduğunuza inanmıyorum. Beden verileriniz bile tıpatıp benzeyebilir. Ama şu anda eminim, siz bambaşka bir yaratıksınız.

— Şöyle ya da böyle olmamın ne önemi var? Çalışmaları gerektiği gibi yürüttüm... Bilginlerin isteklerini, istedikleri yönde geliştirdim. Onlara, yarı akıllı bir yaratık buldum ve incelemeye hazırladım. Ama gezegen koşulları bunu engellerse... elimden birşey gelmez!

— Oysa, gezegen koşulları da yapaydır. Bunun anlaşılamıyacağını mı sanıyorsunuz?

— Evet... öyle sanıyorum!

— Gayeniz nedir?

— Bilgin Dörin'i çok az tanıdım... ona saygı duydum. Duygu ve düşüncelerine uygun bir yaşam sağlıyacağım.

— Böyle... yarım akıllı olarak mı?

— Burada bir tarih başlıyacak... Bana inanmıyor musunuz? Belki Pentu'daki tarih de böyle başlamıştı. Gerçeklerin ortaya çıkmamasındaki nedenler bir türlü çözümlenemedi. Niçin Pentu yayılma işleminin yöneticileri, geçmişi incelemiyorlar? Yeni soyun, belki de başka bir koloni öncülerini başarısı ya da başarısızlığı olarak anlaşılmasından mı korkuyorlar?

Şumni'nin aklı karışmıştı. Hayretle ona baktı:

— Bilgin Dörin... gerçek mi bu? Tarihimizin, tıpkı bunun gibi bir olay sonucu başladığını mı belirtmek istiyorsunuz? Buluşunuz, yoksa bu muydu?

— Ooo, bu pek basit bir buluş olurdu! Kanıtlar da gerek...

— Elinizde yok mu? .

— Hem de çok var... ama gereksiz... Bir çok tarih başlangıcına tanık oldum. Bir çok son gördüm. Biraz dinlenmek istiyorum, artık!

— Gerçekten... dinlenecek misiniz?... Size ne diyeyim? Nasıl çağırılırsınız? Gezegende başka soydaşınız var mı?

— Gerçekten dinlenmek?... Ooo, akıllı üç boyutlu yaratıklar hoşuma gidiyor ve beni eğlendiriyor. Belki de, tüm düşüncelerimi bir yana bırakır, aralarına dönerim. Evrene dağılmış soydaşlarım var elbet... Çoğu da, benim gibi, bir yığın işe karışıverirler... Adıma gelince... Bana Bilgin Dörin diyorsunuz, gerçekten de şu anda o'yum!

— Ya öteki?

— O da Bilgin Dörin. Ama böyle seslenirseniz, anlamaz. Çünkü, konuşmasını bile bilmiyor. Herşeyi yeniden bulacak... ve gelecekte, onun torunlarının torunları, yeni uygarlıklar geliştirecekler!

— Bana geleceği anlatıyorsunuz! dedi Şumni, hayretle.

— Evet... çünkü biliyorum! Öyle olacak!...

Şumni, kendisinin bu olaydaki rolünü sormak istedi, ürktü. Belki de Öteki, onun gitmesine izin vermiyecekti.

— Uzay labratuvarı, beni almadan buradan ayrılamaz! dedi. Ayrılsa bile, tekrar tekrar gelecek ve ekip indirmeye çalışacaklardır.

— Siz burada kalmıyacaksınız ki... döneceksiniz!

— Burada gördüklerimi ve deneylerimi onlara açıklamıyacağımı mı sanıyorsunuz? Gizlesem bile, beyin okuma aygıtları ile, bunu çok güzel becereceklerdir.

— Ya bilgin Dörin'in unutma yöntemini size de öğretirsem... Unutmayın ki, onun tüm bilgisine sahibim. Bu yeteneği ya da buluşu diyelim... uygulamak istemez misiniz?

Şumni, olumsuz bir tavırla kıpırdadı:

— Aynı olasılığın benim de başıma gelmeyeceğini siz garantiliyebilir misiniz? Belki de, tamamen belleğim silinecek... Onların inceliyecekleri, bir deney hayvanı durumuna düşeceğim!

— Ooo, hayır! Hiçbir şey olmıyacak. Buna gerek de yok, ayrıca!

Öteki, yerinden kalkmıştı. Kızağın penceresinden dışarı baktı. Canavarlar, ısınan gün ile birlikte, mağaralarına çekilmeye başlamışlardı. Dışarısı, sabaha oranla, daha sakindi.

Dörin, merakla sağı solu kurcalıyordu. Aygıtların çalışması onu epey eğlendiriyordu. Arasıra, ikisi arasında geçen konuşmaları dinliyordu. El kol hareketlerini taklide çalışıyor, yüzününü buruşturuyordu. Tam bir kopyeciydi ve birşeyler öğrenme gayreti gösteriyordu.

— Dışarı çıkalım! dedi Öteki. Size, gezegeni gezdirelim... Fena bir ortam sayılmaz... İklim koşullarının değişmesi, çok uzayabilir. Ama önemli değil. Bir pentulunun yaşıyamıyacağı düzeyde değil!

— Emin misiniz?

— Tarihi sürdürürken, bunun tanığı da olacaksınız!

— Niçin ben?

— Yarı akıllı Dörin'i eğitmeniz gerekecek. Uygarlığın, ne denli sallantılı olduğunu göreceksiniz. En küçük bir aygıtın bile, zincirleme olasılıklar ve koşullar bulunmadıkça, nasıl işe yaramıyacağını öğreneceksiniz...

— Çok çelişkili konuşuyorsunuz... Bunca şeyi, benim yapma olasılığım değişiktir. Hem uzay labratuvarında, hem de burada?... Yoksa, ilk kararınızdan dönecek misiniz? Dörin'i de benimle birlikte gönderecek misiniz?

— Hayır! O buraya aittir, artık!

— Ya ben? Benim rolüm nedir?

Yaratık mutlu görünüyordu. Kendince bazı tasarıları olduğu ve bunları gerçekleştireceği belliydi. Kapıya doğru ilerledi. Dörin de onu izledi. Şumni, kararsız bir tavırla durdu. Sonra, onları izledi. Gezegeni, istese de istemese de gezmeye mecburdu.

Dörin, mızrağını almıştı. Uslu uslu önden gidiyordu. Arasıra göle ve yüksek dağlara bakıyordu. Ormandan yükselen sesleri dinliyor, kendince birtakım kararlar veriyordu.

— Seni mağarasına götürecek! dedi Öteki. Buraları gezdirecek ve gezegeni sevmeni isteyecek...

— Niçin?

— Çünkü, seni beğeniyor!

— O, ne saçma! Beni bir dişi olarak değil, bir bilgin olarak görmenizi isterim. Onun beğenisi, kopyesi olan sizde de var mı? Kendimi, bu konuda sınırlamam gerekecek!

— Bilgin Şumni, benim için önemlisiniz. Ama düşündüğünüz anlamda değil... kendi değer yargılarımla. Çünkü, burada beni ilgilendiren, böyle değerli bir bilginin, gezegende mutlu olabilmesidir.

— Yeterince mutlu... onu benim mutlu edeceğimi düşünmüyorsunuz herhalde?!

— Şimdi çocuk gibi... ilerde gelişecek ve eğitilecek... inanın, bir dişinin en büyük zevkidir, eşini eğitmesi!..

Şumni, dehşetle ona baktı. Oysa Öteki, yavaş yavaş siliniyordu, gözden. Dağın yamacında, yitip gitmişti. Sanki havaya dağılmış, erimişti.

— Neredesiniz?! diye bağırdı.

Dörin, arkasını döndü. Şumni, korkulu birtakım işaretler yaptı. Dörin'in sarı gözleri gülüyordu. Bu olay, onun için olağandı. Olağan dışı olan, Şumni’nin kendisiydi.

Bilgin, o yaratığın «eşi», olarak tanımladığı Dörin'e dehşetle baktı. Yüzünü buruşturdu. Bir bilgin olarak belki, ama bu haliyle Dörin, çekilmezdi!

Canı sıkkın bir tavırla, onu izlemeye başladı. Yaratığın nereye gitmiş olabileceğini düşünüyordu. Aslında hiçbir yerde değildi... Ya da, onun tanımıyla, her yerdeydi!

Uzay Labratuvarı Şefi, merak içinde yönetim odasında dolanıp duruyordu. Tüm gece boyunca, elektronik beyin, bilgin Şumni’nin gönderdiği bilgileri kaydetmişti. Buna göre, gezegen üzerinde, önemli bir farklılık yoktu. Manyetik kuşakların da, yaşam koşulları üzerine fazla etkisi görülmüyordu. Mahkûm Dörin ve yarı akıllı yaratık görünmemişti.

Robot:

— Son bilgiler, bilgin Şumni'nin, araştırma için araçtan ayrılmak üzere olduğunu gösteriyor! dedi. Sonra, bağlantıda kopukluk oldu.

— Kopukluğun nedeni, kesin olarak anlaşıldı mı?

— Kutuplardaki manyetik kuşaklar kalınlaşıyor. Gezegene giriş ve çıkış, tam anlamı ile kapatılmış durumda. Bunun sonucu, C-Y-Z3 ile ilişkiler kesildi. Radyo dalgaları bozuluyor.

— Çalışmalara devam. Mutlaka onlara ulaşmalıyız. Aksi halde, bilgin Şumni de, oraya hapsedilmiş durumda kalacak.

Yönetim panosunda bir ışık yandı. Şef, düğmeye dokundu. Tıp labratuvarı şefinin görüntüsü belirmişti, perdede:

— Durumla ilgili bilgileri alalım, dedi. Yapılacak bir- şey var mı?

— Tüm olasılıklar araştırılacak şekilde elektronik beyin programlanacak.

— Zaten, bilgin Şumni, durumun kritik olduğunu bile bile gezegene gönderildi. Askerî makamların bizi fazla üzeceğini sanmıyorum!

— İlişki kurulabilirse... canlı bir labratuvarın, durumu, ilginç bir araştırma başlangıcı olabilir. Bu, askerî makamların daha çok hoşuna gidecektir.

— Evet... bir süre önceki toplantımızda geçen önerilerden birinin uygulanmasına, istemimiz dışında başlamış olduk,

— Bilgin Şumni, bir kahraman olarak Pentu'da daima anılacaktır! Fakat ben, onu kurtarmanın mümkün olabileceğini düşünüyorum. Elektronik beyin, birtakım kolaylıklar bulabilir. Önce, onlarla ilişki kurmanın yöntemlerini aramalıyız, Haberleşme kanalı devamlı açık... Manyetik alanın böylesine çabuk ve değişken olması yanında, radyo dalgalarını da ani etkisi beni şaşırttı. Eski benzerlerini bulmaya çalışıyorum.

— İyi şanslar! Gereken bir durum olursa, söz gelimi, bir ikinci ekip gereksinmesi... elektronik beyin, ikinci seçmelere girebilir.

— Bence buna gerek yok! İlk seçmenin devamı, uygulamayı götürür. İkinci durumdaki bilgin Kazura, bundan sonraki ekip için, yeterli bir elemandır.

— Peki, iletirim.

Görüntü perdesi karardı. Şef, son verileri incelemeye başladı. Göstergeler, birbirinden çok farklı özellikleri yansıtıyorlardı. Kesin açıklama olasılığı azdı.

Robot:

— Radyo dalgalarında bir gedik! diye haber verdi. Galiba olanak sağlandı... Evet, bilgin Şumni bizi arıyor!

Haberleşme kanalından, bilgin Şumni'nin sesi çok hafif ve titrek duyuluyordu:

— Uzay Labratuvarı, Uzay Labratuvarı...

Şef:

— Uzay labratuvarı, sizi duyuyor! diye yanıt verdi. Konuşun... Neler oldu?

— Manyetik kuşağın değişmesi, haberleşme dalgalarını bozmuş... Yayın kanalı açık olduğu halde, ilişki kuramıyordum. Şimdi iyiyim!

— Sesimizi duyabiliyor musunuz?

— Çok hafif... Bazan yitiriyorum!

— Elektronik beyin vasıtası ile manyetik banda geçiş yapılsın! Bilgi vermeye başlayın. Dörin ve yaratıkla karşılaştınız mı? Labratuvar incelemelerine başladınız mı?

— Bilgin Dörin iyi durumda... Beden verilerini gönderiyorum. Son derece sıhhatli bir görünümü var. Yarı akıllı yaratıkla karşılaştım. Burada, ışınım sonucu sağ kalanlardan biri... ama sonuncusu mu? Bu konuyu araştırmak gerek.

— Gezegen üzerinde canlı araştırması yapıldı. Bol hayvan var... Fakat akıllı yaratık olarak pentu soyuna yakın iki kişi saptanabildi. Bunlar da, labratuvarına aldığın kişilerden başkası olamaz!

— Bilgin Dörin, bedenen iyi olduğu halde, önceden saptadığımız gibi, psikolojik bir gerilim içinde. Manyetik alan değişimlerinin, buna neden olduğunu öğrendim.

— Bu değişikliğin, yatıştırıcı yönde olması, bence olumlu. Çünkü, dün konuştuğumuz gibi...

— Yatıştırıcı olduğunu sanmıyorum, Şef. Manyetik alan kalınlığı ve kuşakların devamlı değişimi, akıllı yaratıkların beyin yapıtlarında bellek merkezlerini yokediyor. Bilgin Dörin, yavaş yavaş, bilgilerini, alışkanlıklarını yitirme yolunda.

— Yani ilkelleşiyor mu? diye Şef, yerinden doğruldu.

— Evet... Oradayken saptıyamadığımız bir durumla karşı karşıyayım. Işınım hâlâ devam ediyor. Yıldızın etkisi bitmemiş... Yarı akıllı yaratık, bundan bu denli etkilenebilir mi, bilmiyorum. Çünkü onun, eski yapısı hakkında bilgim yok. Ama diyebilirim ki, gezegende, bundan önce saptadığım uygarlığın bir kalıntısıdır. Yokolan soydaşları bir yana, belleğini de yavaş yavaş yitirmiştir. Gerçi bilgin Dörin, ona çok şey öğretmiştir; ama bunlar da faydasız çalışmalardır.

— Bundan sonraki olasılıklar?

— Yarı akıllı yaratık üzerinde yaptığım deneyler, unutkanlık durumunun gittikçe arttığı, yolunda. Bir süre sonra, burada, zaman dilimi olarak bir ölçü veremiyorum, bir bebekten farkı kalmıyacak!

— Bilgin Dörin için de aynı durum, söz konusu olacak mı?

— Korkarım, evet! Bellek yitirme durumu, gezegene ayak bastığı andan beri geçerli... Hemen ortaya çıkmıyor; süresi uzun. Fakat sonuç kesin!

— Gelişmiş bir uygarlıktan buraya geçişin, yapısı üzerindeki etkileri de olamaz mı? Teknolojinin verilerinden yararlanamama, onu bunların alışkanlıklarından ve kolaylıklarından elbet uzaklaştıracaktır, Çünkü biz de onu, ilkel bir yaşama itmiş durumdayız.

— Hayır... ışınım etkisi, bünyede bir batarya gibi depo ediliyor. Işın dalgalarının çok kısa oluşu, beni düşündürüyor. Bünyede kalış süresi fazla... Hatta, çevreye bulaştırma durumu bile var. Üzerlerinde yaptığım testler, ışınların, dışarda fazla dolaşmadığım halde, beni de etkilemeye başlaması durumudur.

Şef, tedirgin bir tavırla oturduğu yerde şöyle bir kımıldadı.

— Üzülerek bildiririm, manyetik kuşaktaki değişim nedeni ile, çıkışınız bir zaman için gecikecek! dedi, Belki de hiç olmıyacak! Buna hazırlıklı olmanızı dilerim!

Bilgin Şumni'nin umutsuzluğu başkaydı:

— Işınların etkisinden, şimdilik uzay giysilerim beni koruyabilir, sanırım. Yalnız, suçluya ve yaratığa da fazla yaklaşmamayı gerekli buluyorum. Gerçekten de, batarya durumundalar ve ışınımı yansıtıyorlar. Yol açılsa bile, onları uzay labratuvarına getirmeye taraftar değilim, Çünkü bu kez, uzay labratuvarının içindekilere bulaşma durumu olacaktır. Dalga boyundaki kısalık, kalın uzay giysilerini bile, bir zaman sonra etkileyecektir. Şu sıra, kendimi karantinada sayıyorum.

— Aygıtlar ve uzay kızağı, aynı batarya durumunda mı?

— Hayır... metaller üzerinde bir etkisi yok... Ama geçirgenlik sınırını bulmam gerek. Elektronik beyni programlamalı.

Robot:

— Manyetik kuşakların yer değişimi periyodik! dedi. 2.18 zaman dilimi içinde, (kutuplarda, yeni bir inceleme olabilir. O zaman için hazırlanın, Çıkış yapabilir misiniz?

Şef, soruyu yineledi:

— Sinyali aldınız. Ne diyorsunuz?

— Periyod süresi hesaplanırsa, burada kalış zamanım açıklanmış olur. Ya bu kez, ya da ikinci dönemde, harekete hazırlanırım!

— İkinci bir olasılık bulunmayabilir. Periyodun tutarlılığı tartışma götürür. Çünkü daha önce, böyle bir durum saptanmamış. İlk açılma anında, çıkışınızın olması gerekli.

— Deneylerimi ne düzeyde tutayım? Görevimin ikinci kısmı olan, iki kişiyi getirme olasılığı araştırılacak mı? Yoksa, kayıtlara geçen durum dolayısıyla, onları bırakayım mı?

Şef tedirgindi:

— Böyle bir sorumluluğu alamam. Askerî makamlara danışmayı bekleyiniz. Işınımın geçme olasılığı, beni endişelendirdi. Bir ışıma hastalığının başlangıcına yol açabilir. Karantina gerekecektir! Fazla ışınım almadan sizi çekme yoluna gitmemiz daha mantıklı!

— Peki, dönüşü olmayan bir yola girdiğine göre, suçlunun durumu ne olacaktır? 12 pentu yılı sonra, tamamen akılsız bir yaratıkla karşılaşacağımız bir gerçek. Ayrıca bir batarya gibi, son derece yüksek düzeyde yüklendiği ışınlarla, belki çevresinde döndüğümüz yıldız gibi bir tehlike kaynağı oluşturacaktır.

— Bu konuda, askerî makamlardan yanıt geldi. Bilgin Dörin için dönüş olmadığı anda, hükümlülük süresi ortadan kalkmaktadır. Gezegen içinde, başına buyruk bir duruma geçecektir. Yani, kişisel özgürlüğünü kazanacaktır.

— İlerisi için, bu kararın bir ereği kalmıyacak! dedi Şumni. Kişisel özgürlüğün anlamını bile bilemiyecek bir yaratık olacak!

— İncelemeleriniz yeterlidir, bilgin Şumni. Labratuvara dönünce, kısa bir karantina geçireceksiniz. Bu arada, dereceniz artacak. Özgüveniniz sayesinde, hemcinslerinizin belki de hiçbir zaman erişemiyecekleri bir düzeye geleceksiniz. Kutlarım!

— Teşekkür ederim.

— Bağlantıyı koparmayın... incelemelerinizi sürdürebilirsiniz. Poriyodun zaman dilimi, elektronik beyne verildi. Aygıtlar, size kalkış zamanınızı bildirecek. Başarılar!

Haberleşme kanalını kapadı. Rahatlamış bir tavırla yerinde kımıldadı, şef. Sonra kalktı. İnceleme labratuvarlarının bulunduğu bölmeye geçmeye hazırlandı. Duvarın saydamlaşmasını beklerken, yapacağı konuşmaya kendini hazırlıyordu.

Şumni, bir kayanın üzerine oturmuştu. Dörin, biraz önce avladığı bir hayvanı parçalamış, kızartmaya çalışıyordu. Bu değişik görünümlü yaratığın, kendi soyundan olduğunu anlıyordu. Ona derdini anlatmaya çalışıyordu. Bilmese bile, onun, Öteki kadar akıllı ve duygulu olduğunu hissediyordu.

Kızarttığı etleri, iri bir yaprağa sardı, uzattı. Çünkü Öteki, ona böyle öğretmişti.

Şumni, aldı, birşeyler söyledi. Gözleri ile, yamacı, yaratığı yitirdiği yerleri araştırıyordu, Uzay kızağının bulunduğu yerde, tam bir sessizlik vardı. Canavarlar, henüz görünmemişlerdi. Belki de günün sıcağından kaçmışlardı.

Dörin, bir şeyler homurdandı. Güldü. Etleri işaret etti. Şumni, ona nasıl davranması gerektiğini bilemiyordu. Herhangi bir hareketi Dörin’i kızdırabilirdi de...

Dörin, ateşin taşlar üzerinde bıraktığı ise dokunuyordu, şimdi. Çekmenlerine bulaşan yağlı karayı, duvara sürmeye başladı. Burada, başka şekiller de vardı. Eski bilgin, birtakım canavarların şekillerini çizmeyi denemişti. Yanlarında, kendini de belirlemişti.

«Hızlı bir ilerleme içinde!» diye düşündü, Şumni. «Belki de, ceza süresi bitene dek, çok büyük hız kazanacak. Tüm geçmişini anımsaması olanaklı... O zaman, bize daha faydası olur. Kızağa dönünce, yeniden ilişki kurmayı denemeli. Onlara anlatacak öyle ilginç şeyler var ki... ancak uzay labratuvarına gidince, bunu daha iyi kavramak mümkün. Bilginlerde çok şaşıracaklar...»

Ama yaratığın, buna izin vermiyeceğini hissediyordu, Sözlerindeki çelişki apaçıktı. Şumni'yi hem gönderecek, hem de alıkoyacak bir havası vardı.

«Beni Dörin’in eşi olarak görüyor!» dedi kendi kendine. «Ne kadar saçma bir durum!»

Aslına (bakılırsa, yaratık, onlara göre farklı bir yapıdaydı. (Belki de bunu işaret etmek istemişti. Öteki. Eğer gezegende kalırsa... buna zorunlu olursa...

Şumni, hırsla yerinden kalktı. Burada duramazdı. Ne yapıp edip, Uzay labratuvarına dönmenin yolunu bulmalıydı. Ve hatta gerekirse, onları da götürmeliydi.

«Bana zorluk çıkaracak, o!» diye düşündü.

Gezegen çevresindeki manyetik kuşağı sezebilen biri için... Aslında, o düzenliyordu, bütün bu töreni.

Dörin, is ile, mağara duvarına, uzay kızağının kaba taslak şemasını çiziyordu. Yanında üç kişinin daha şeklini resimledi. Memnun bir yüzle Şumni’ye baktı. Sanki, uzun süredir tablosunun bitimi için beklemişti de, son kişileri yerleştirmişti.

Figürlerden birini gösterdi ve kendisini işaret etti. Eline, bir mızrak yerleştirdi.

Şumni, yemeğini bitirmişti. Yaprağı attı. Yüzünü buruşturdu. Yamaçtan aşağı, kızağa doğru bakıyordu. Biran önce dönmesi, labratuvarı araması gerekti. Belki de, yayın başlamıştı. Manyetik alanda gedikler açılabilirdi. Bunları kaçırması doğru değildi.

Dörin, yaptıkları ile gururlanıyordu. Ama, Şumni’nin bunlarla ilgilenmediğini farkedince, bozuldu. Onun ilgisini çekmek için, yeniden avlanmak mıydı? Yoksa ne yapmalıydı? Bu konuda hiçbir deneyi olmamıştı. Öteki de birşey öğretmemişti.

Şumni silâhlarını denetledi. Mağaradan çıkmaya hazırlandı. Dörin bırakmak istemedi. Kolundan yakaladı. Çekmenleri öylesine güçlüydü ki, Şumni ürperdi. Uzun pentu yılları, ona dokunan ilk pentuluydu bu! Giysisi üzerinde beliren is lekesine baktı. Dörin de baktı, gülümsedi.

Beyninde bir kıvılcım çaktı, Şumni'nin. Sanki biri:

— O da bir bilgindi, bir zamanlar! diye fısıldıyordu. Niçin beğenmiyorsun? İlginç?...

— Beğenmek? dedi yüksek sesle. Onu ya da ötekini beğenmek için gelmedim, buraya. Onları incelemeliyim! Görevim bu, benim!

Dörin, genizden gelen homurtularla ona yanıt vermeyi denedi. Başaramadı. Bezgin ve sinirli, mağaranın iç kısmına çekildi. Somurttu, duvara yaslandı. Sarı gözleri, öfkeli pırıltılar taşıyordu. Düşmanıymış gibi bakıyordu, Şumni’ye.

Dışarda bir ayak sesi vardı. Şumni, sevinmiş gibi davrandı. Dönmeliydi. Hem gemisini merak ediyordu, hem de Dörin, onu korkutmaya başlamıştı.

Dörin, duvara dayalı mızrağını kaptı. Sinirli bir tavır takınmıştı. Ötekinin belireceğini hissediyordu ve bundan memnun değildi. Duyguları ona, başka çağrışımlar yaptırıyordu. Bu üçüncü kişi, aralarına girene dek, herşey normaldi. Ama onun gelişinden sonra, Öteki'ni istemiyordu, artık!

Şumni:

— Bilgin Dörin! diye seslendi. Neredesiniz?...

Mağaranın kapısında biri duruyordu. Ama bu, bilgin Dörin değildi. Şumni'nin ta kendisiydi.

Şumni, birkaç adım geriledi. Değişikliğin Dörin de farkındaydı. İki aynı kişiyi karşısında görmekten şaşırmış gibiydi. Ayrıca, yeni gelen çok farklıydı. Kendi benzerinin ilk kez, sudan çıkıp yaklaştığı gibi... ıslak ve çıplaktı! Kahverengi gövdesi pırıl pırıl parlıyordu. Çok biçimli ve güzeldi. Dörin, yarı aklı ile, onun kendisine daha yakın olduğunu sezmişti.

— Siz kimsiniz? diye homurdandı, Şumni.

— Ben?... Her gezegende, başka bir ad taşıdım şimdiye dek! Buradaki adım... hiç önemli değil! Çünkü beni çağıracak bir akıllı yaratık yoktu, çevremde.

Şumni, anlamış gibi ürperdi:

— Siz, Öteki'siniz! Öteki Dörin!... Böyle olmalı... Ya da, o yaratığın soyundan bir başkası... Ama ben değil!

— Hayır... benle siz arasında hiçbir fark yoktur. Sadece giysileriniz. Onları bana verecek misiniz?

— Niçin? Bunun için bir gereksinme duymuyorum.

— Bundan böyle, onlara ihtiyacınız olmıyacak. Dörin'inki gibi bir post... belki daha uygun!

Şumni, öfkeliydi. Şaşkınlığı geçmişti.

— Nasıl olur bu? diye soludu. Bir post... saçma!

— Giysileriniz yırtılınca ya da sökülünce, dikecek, yamıyacak herhangi bir aygıtınız olmıyacak... İlerde... evet, yeniden iğneyi bulacaksınız... yakın bir gelecekte... Ama şimdi, çok erken!

Şumni'nin beyninde bir ışık çaktı.

— Benim yerime gitmeyi düşünüyorsunuz! Buna izin vereceğimi mi sanıyorsunuz?

— Sizi zorlıyayım mı? diye gülümsedi Öteki. Kahverengi yüzü, tatlı bir anlama bürünmüştü. Sarı gözleri, için için gülüyordu

— Bunu yapamazsınız!

Şumni'nin çekmenleri, silahına doğru uzandı. Kimsenin bir davranış yapmasını beklemeden çekti, hazırlandı. Fakat o an, onu nasıl kullanılacağını anımsıyamadı.

Öteki:

— Belleğinizi yavaş yavaş sileyim mi, yoksa giysilerinizi verecek misiniz? diye yeniden sordu.

— Demek Dörin'in belleğini de siz sildiniz!

— Akıllı kişilerin, ilkel yaşama dönmeleri çok acı olur. Oysa, ilkel bir beyin, çok şeyi normal karşılar. Hatta, görkemli bulabilir!

— Benim belleğimi silmek de elinizde...

— Hayır... onu siz eğiteceksiniz... çocuklarınızı ve onların çocuklarını. Soylar ilerledikçe, inanın, sizin düzeyinize gelecektir.

— Saçma... Doğa koşullarını bilmiyoruz. Yaşam olasılığımızın oranını bile.

— Düşünmeyin bunları. C-Y-3'ün zaman kesimi, Pentu'ya uymaz. Oraya göre normal ömür süreceksiniz; ama bura koşularına göre üst düzeyde bir yaşam olacak bu! Bir çok kuşak göreceksiniz, sizi temin ederim! Şimdi... giysilerinizi verecek misiniz?

Öteki'nin çekmenleri, almak istercesine uzanmıştı. Şumni, son bir gayretle direndi:

— Olamaz bu! Labratuvarda iyi bir yerim var. Bunca gayretten sonra... burada bir deney hayvanı gibi yaşamak istemem!

— Neyin peşindesiniz, siz? İki yaşamınız olacak... Hem orada, hem burada. Görevlerinizi sürdüreceğim ve size görkemli bir ad bıraktıracağım. Burada, tarihi yaratacaksınız... İyi bir pazarlık değil mi?

— Boşa bir harcama bu!

— İlerde... belki de torunlarınızla oyalanırken katılacağım aranıza, Bu gezegeni çok sevdim... İyi bir dinlenme yeri, emin olun!

Öteki'nin çekmenleri iyice yaklaşmıştı; Şumni'ye.

— Bizimle eğleniyor, kullanıyorsunuz! diye bağırdı, Şumni. Kafamda öylesine çok yapmak istediğim şey vardı ki... hiçbir olasılığı kalmadı. Korkunç!...

— Herşey gerçekleşecek... ara sıra, size uğrayacağım. Hatta sizinle olacağım, yardım edeceğim.

— Hiçbir şey istemiyorum!

— Gerekince, isteyeceksiniz!

Bilgin, giysilerini çıkarmaya hazırlandı. İçinde bir umut ışığı vardı.

— Sizin, ben olmadığınızı anlıyacaklar ve geri dönecekler! diye homurdandı. O zaman, başınıza iş açılacak!

— Anlamıyacaklar... Anlamalarını da engelliyeceğim!

— Nasıl?

— Manyetik kuşağın incelip kalınlaştırılması kadar kolay... ama şimdi zamanım az. Birkaç zaman dilimi sonra, hareket etmek gerek!

— Anlatın... öğrenmem gerek! Neler oluyor? Bağlantılar bile kurulamadı. Buna rağmen, dönmekten söz ediyorsunuz.

Öteki, yumuşak bir tavırla güldü. Şumni'nin silahlarını alıyordu elinden.

— Biraz önce, Şumni, Uzay Labratuvarı'nın şefiyle konuştu! dedi. Bütün olasılıkları ve kötü durumları sıraladı. Şu anda, Dörin ve yaratığın, labratuvara götürülüp götürülmiyeceğine kesin karar alınıyor.

Tüm konuşmaları bir bir iletti.

— Elektronik beyinler, gerekli bilgileri vereceklerdir! dedi Şumni. O zaman, yalan söylediğiniz ortaya çıkacaktır.

— Elektronik beyinler, gerçekten de Dörin'i incelediler. Onun beyin yapısındaki gerilemeyi de saptamadılar mı? Daha neyin tartışmasını yapıyoruz?

Şumni, derin bir umutsuzluk içindeydi. Benzerinin giyinmesini izlerken, birden Dörin'i farketti. Öteki'ni işaret etti ve vurmasını istedi.

Dörin için, gerçek dışı bir olaydı, bu. Birbirinin benzeri iki yaratık... İkisi de kendi soyundan... bunu pek iyi anlıyordu. Geriye, seçim yapması kalıyordu. Kendine en uygununu... benzeyenini...

Mızrağını kaldırdı, indirdi. Öteki, hafif hafif onun sırtını okşadı. Pırıltılı dağları işaret etti:

— Gerçek, orada yazılıdır... Ancak zamanı gelince göreceksiniz!

— Nerede?

— Sizin aklınızdakiler de oradadır... Bu gezegeni yok- etmeye kalkışan akıllı yaratıklar da... Biliyor musunuz, bilgin Dörin'in aklında o formülün kalmasını neden istemedim? Çünkü bura yaratıkları da bulmuşlardı, o düzen bozucu şeyi... Kısır fikir çatışmaları yüzünden, birbirlerine karşı kullandılar ve gezegenle yıldızın durumunda değişme yaptılar. Sonuç, kendi felâketleri oldu. Şimdi, aynı hatanın yeniden yinelenmesinden yana değilim. Orada gizli kalacak ve onun gerçek değerini anlıyabilecek bir uygarlık geliştiği zaman ortaya çıkacak!

— Orada, nerede? diye üsteledi, Şumni.

Öteki, eliyle pırıltılı dağları işaretledi. Kıvılcımlar, yıldızın çiy sarı ışığında birtakım şekilleri oluşturdular. Şumni, apaçık formülü okuyabiliyordu, şimdi.

Atıldı, ocağın içine çekmenlerini daldırdı. İs ile mağara duvarına, formülü yazdı. Öteki gülümsedi. Bu formülün, şu anda hiçbir anlamı yoktu. Şumni de aynı kanıdaydı, çünkü. Yazdığı şeylere bakıyor ve aptal aptal gülümsüyordu.

Uzay Labratuvarı şefinin sesi:

— Askerî makamlardan gelen emir, fazla ışınım etkisinde kalmadan labratuvara dönmeniz, yolundadır, dedi. Araştırmalarımız, eskiden olduğu gibi, yine buradan yönetilecektir. Böylece, gelebilecek tehlikelerin çoğundan kendimizi korumuş olacağız!

— Buna sevindim! dedi Şumni.

— Gezegen karantinadadır. Siz de kısa bir karantina devresi geçireceksiniz. Askerî makamlar böyle uygun gördü.

— Manyetik kuşak, zaten gezegeni karantinada tutmaktadır.

— Ayrıca... rütbenizin yükseltilmesi emrini de aldık. Gemiye girerken, labratuvar şefi muamelesi göreceksiniz.

Bilgin gururlandı, ama sesini çıkarmadı.

Bazı düğmelere dokundu. Elektronik beyin, yörüngesini saptıyor ve gerekli hesapları yapıyordu. Görüntü perdesinde, kalkış şeması ve izlenecek yol çiziliyordu.

Kızak hafifçe kımıldadı. Olduğu yerde, bir süre kaydı. Havalanmadan önce, pırıltılı dağlara ve yamaç üzerindeki mağaraya baktı. İki kahverengi beden, ilgi ile bu kalkışı izliyorlardı. Şumni, atılacakmış gibi gövdesini öne eğmişti. Dörin, onu tutuyordu. Mutlu bir anlam vardı duruşunda.

Öteki, düğmelerle oynarken:

«Bir türlü dinlenmeye fırsat yok!» diye düşündü. «Burada da fazla kalamadım. Galiba, serüvenci bir karakterim var!»

Kızak, kutup bölgesine doğru hızla yol almaya başlamıştı. Yeni bir serüven başlıyordu, her iki taraf için de... Asıl ilginci, C-Y-Z3’ün gelecek kuşakları, bu olayı ne türlü anlatacaklardı? Düşündükçe, kendi kendine gülüyordu, Şumni.

BİLİM - KURGU ÇOCUK DİZİSİ - 1

Uzaylı Teyzem

İstasyon yada taksi duraklarının hiçbirinden çıkmamıştı; hatta herhangi bir araçla geldiğine dair bir kanıt da yoktu. Beklenmedik anda kapıyı çalmış ve:

— Selam çocuklar, ben büyük teyzeniz Emma'yım! demişti.

Oysa Tim ve Beth kardeşler, bir süre sonra onun «normal» olmadığını farketmişlerdi. Niçin yüzünde insancıl bir duygu yoktu? Neden insanlar konusunda ilginç sorular soruyordu? Hele o müthiş gece, yatağında bir mumya gibi yatışı...

Eğer Emma Teyze insan değilse, neydi? Aileyi inandırmak için hipnotize mi etmişti, beyinlerini mi yıkamıştı? Ne amaçlıyordu? Aralarına katılmasındaki çıkar neydi?

1979 Çocuk Yılı'nda, bu ilginç çocuk romanını bilim-kurgu severlere armağan ediyoruz.